

PRIEŠAIS JAV KAPITOLIJŲ VAŠINGTONE SIMBOLIŠKAI ATKARTOTAS BALTIJOS KELIAS

Baltijos kelias, 1989 m. rugpjūčio 23 d.

LR URM

Minint 30-ąsias Baltijos kelio metines, daugiau nei 500 žmonių priešais JAV Kapitolijų Vašingtone susikibo rankomis ir simboliškai atkartojė Baltijos kelią. Amerikiečiai, gausiai dalyvaujant JAV lietuvių, latvių ir estų bendruomenėms, taip pat lenkai, ukrainiečiai, rusai, žydai ir kitų tautybių atstovai, nepaisant ypač stipraus lietaus, susikibo rankomis ir pagerbė Baltijos šalių nepriklausomybę ir visus, kurie prieš 30 m. dalyvavo Baltijos kelyje. Renginyje taip pat dalyvavo ir JAV Valstybės departamento, Baltųjų Rūmų Nacionalinės

saugumo tarybos pareigūnai.

„Nepaprastai džiugu, kad šią svarbią istorinę sukaktį minime kartu su mūsų sąjungininkais amerikiečiais. JAV ir JAV lietuvių rolė buvo ypač svarbi Lietuvai išsaugant laisvės viltį, o vėliau ir atkuriant šalies Nepriklausomybę,” sakė Lietuvos ambasados patarėjas, laikinasis reikalų patikėtinis Kęstutis Vaškelevičius.

„Kaip ir prieš 30 metų, taip ir šiandien prie lietuvių, latvių, estų prisijungė daugelis kitų tautų atstovų- lenkai, ukrainiečiai, rusai, žydai. Ambasadoriaus R.Kriščiūnio vardu dėkojame visiems su-

sirinkusiems kartu su mumis švęsti laisvę. Šis mūsų simbolinis susikibimas rankomis primena svarbią Baltijos kelio fenomeno žinią - kad susitelkę ir laisve bei demokratinėmis vertybėmis tikintys laisvi žmonės gali nugalėti įvairias negandas ir tironijas” sakė laikinasis reikalų patikėtinis.

Anot K.Vaškelevičiaus, šiuo paminėjimu siekiama dar kartą atkreipti JAV ir viso pasaulio visuomenės dėmesį į svarbią Baltijos valstybėms sukaktį, priminti pražūtingas Molotovo-Ribentropo pakto pasekmes ir drauge su amerikiečiais ir įvairių Europos

tautų bendruomenių JAV atstovais švęsti laisvę.

Minėjime kalbėjusi JAV Valstybės departamento Šiaurės ir Baltijos šalių bei Arkties departamento vadovė Erika Olson pažymėjo, jog Baltijos kelias rodo ypatingą Baltijos tautų drąsą ir atkaklumą. Anot E.Olson, JAV niekuomet nepripažino sovietinės Baltijos šalių aneksijos, ir visuomet buvo, yra ir išliks ištikima Welles deklaracijos principams.

Renginio metu lietuvių, latvių ir estų bendruomenės sudainavo „Bunda jau Baltija.” Minėjimo dalyviai

vėliau Biergarten House turėjo galimybę pasižiūrėti Baltijos kelio 30-mečiui skirtą filmą „Nepakartojamas Baltijos kelias”.

Šio renginio organizatoriai yra Lietuvos, Estijos, Latvijos ambasados JAV, Komunizmo aukų atminimo fondas bei Jungtinis Baltijos Amerikos komitetas.

Baltijos kelias, įrašytas į UNESCO pasaulio atminties sąrašą, parodė Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonių pasiryžimą siekti nepriklausomybės ir atkreipė pasaulio dėmesį į šią taikią kovą už laisvę.

LR ambasados JAV inf.

ĮKVĖPTI BALTIJOS KELIO: HONKONGE TŪKSTANČIAI SUSIKIBO Į GYVĄ GRANDINĘ

Honkonge rugpjūčio 23 d. vakarą tūkstančiai už rankų susikibusių žmonių suformavo įspūdingą neoninių šviesų nutviekstą gyvą grandinę, atkartodami prieš tris dešimtmečius surengtą Baltijos kelio protesto akciją.

Taikių protestuotojų grandinė nusidriekė dangoraižiais nusmaigstyta pakrante ir keiliais judriais miesto prekybos

rajonais. Dauguma žmonių, nenorėdami būti atpažinti, slėpė savo veidus po medicininėmis kaukėmis. Jie laikė iškėlę Honkongo vėliavas arba šviečiančius mobiliuosius telefonus.

Kai kurie susibūrimo dalyviai laikė ir plakatus su Baltijos šalių trispalvėmis, ant vieno iš jų užfiksuotas ir toks užrašas

(Nukelta į 2 psl.)

Honkonge – Baltijos kelio pakartojimas.

AP

BENDRAS ESTIJOS, LATVIJOS, LIETUVOS, LENKIJOS IR RUMUNIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRŲ PAREIŠKIMAS MININT 80-ĄSIAS MOLOTOVO-RIBENTROPO PAKTO METINES

Rugpjūčio 23 dieną minime Molotovo-Ribentropo pakto metines. Prieš 80 metų nacistinės Vokietijos ir Tarybų Sąjungos pasirašytas paktas sukėlė Antrąjį pasaulinį karą ir pusę Europos pasmerkė dešimtmečiams kančių. Paktas ir slaptieji protokolai padalijo Rytų Europą į įtakos sferas.

Štai kodėl šią dieną, kurią Europos Parlamentas paskelbė Europos totalitarinių režimų aukų atminimo diena, atmename visas stalinizmo ir nacizmo aukas.

Skausmas ir neteisybė niekada nepasimirš. Mes atminsime.

Praeities baisumų atminimas suteikia žinių ir jėgų atmesti tuos, kurie siekia atgaivinti šias ideologijas arba pateisinti totalitarinių režimų nusikaltimus ir paneigti kaltę. Aukų atminimas verčia mus

siekti istorinio teisingumo, šviesti visuomenę apie totalitarinių režimų nusikaltimų palikimą Europos žemyne ir jį tyrinėti.

Tvaraus susitaikymo ir bendros ateities kūrimo pagrindas – teisingumas ir objektyvi tiesa. Totalitarinių nusikaltimų aukos turi teisę siekti teisingumo. Deja, totalitarinių režimų nusikaltimų tyrimo ir nusikaltėlių patraukimo baudžiamojon atsakomybėn praktika yra šiuo metu nepakankama.

Mes raginame visų Europos šalių vyriausybės suteikti visokeriopą paramą totalitarinių režimų istoriniam tyrimui. Veikdami suderintai, galime veiksmingiau kovoti su dezinformacijos kampanijomis ir užkirsti kelią bandymams manipuliuoti istoriniais faktais.

Turime kartu priešintis totalitarizmui. Aiški ir tvirta

tarptautinės bendruomenės pozicija atvers kelią į susitaikymą.

Tikime, kad šiandienėje Europoje saugu gyventi visų tautybių žmonėms ir esame pasirengę ryžtingai atsispirti neteisybei. Manome, kad europiečiai niekada netoleruos totalitarizmo ar genocido nusikaltimų.

Po dešimtmečiais trukusio totalitarinio valdymo mūsų valstybės atgimė. Esame laisvos tautos ir demokratinės valstybės. Prieš trisdešimt metų mūsų šalyse prasidėjo visuomenės demokratėjimo procesai ir galiausiai tapome lygiaverčiais, energingais Europos Sąjungos nariais. Mūsų šalys pasiryžusios tęsti bendradarbiavimą su partneriais Europoje ir visame pasaulyje, kad praeities žiaurumai niekada nebepasikartotų.

LR URM

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Daugiau nei 10 tūkst. žmonių Vilniuje rugpjūčio 23 d. susikibo rankomis į gyvą grandinę, minėdami Baltijos kelio trisdešimtmetį, pranešė organizatoriai. 1989-ųjų rugpjūčio 23-iąją daugiau kaip milijoną žmonių subūręs Baltijos kelias nuo Vilniaus iki Talino pasaulyje tapo sėkmingo nesmurtinio pasipriešinimo simboliu.

Nidoje rugpjūčio 23 d. vakarą Lietuvos teritorijoje sulaikyti du ginkluoti Rusijos pasieniečiai, neteisėtai kirtę valstybės sieną. Kaip žiniasklaidai sakė Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado pavaduotojas Vidas Mačaitis, pažeidimas užfiksuotas apie 23 valandą, kai Lietuvos pasieniečiai per vaizdo stebėjimo sistemas užfiksavo netoli sienos prožektoriaus žiburius ir suprato, kad kažkas gali norėti kirsti valstybinę sieną iš Lietuvos pusės, arba jau gali būti įvykęs pažeidimas iš Rusijos pusės. Pasieniečiai nuvyko į įvykio vietą ir sulaikė 2 asmenis, kurie, aiškinantis aplinkybes, paaiškėjo, kad tai Rusijos pasieniečiai. Lietuvos pasieniečiai pristatė rusus į pasienio užkardą ir pradėjo procesinius veiksmus. Pistoletais ginkluoti rusai sulaikyti apie 800 metrų nuo Lietuvos pasienio posto į Kuršių marių pusę, valstybės sienos apsaugos zonoje. Į Lietuvą jie buvo įėję apie pusę kilometro.

Po Vilniaus mero sprendimo nuimti prieštarai vertinamo partizano **Jono Noreikos-Generolo Vėtros** atminimo lentą, kitų savivaldybių vadovai sako neketinantys sekti sostinės mero pavyzdžiu. Šiaurės Lietuvoje yra J. Noreikai skirta paminklinė lenta, veikia jo vardo mokykla, yra Generolo Vėtros gatvė. Toną švelnina ir kai kurios vietos žydų bendruomenės.

Jono Noreikos-Generolo Vėtros šalininkai žada pagaminti naują jam pagerbti skirtą lentą ir pakabinti ją ant Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos sienos rugsėjo pradžioje. Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos pirmininkas Jonas Burokas sakė, kad lentelę anksčiau planuota užkabinti rugpjūčio 23 d., minint Baltijos kelio 30-metį, tačiau nespėta jos pagaminti.

Vilniuje prasideda dar vieno didžiulio serialo filmavimo darbai. JAV, Jungtinės Karalystės, Švedijos ir Lietuvos kino kūrėjai mieste filmuos 6 dalių detektyvą. Dalis svarbiausių scenų bus filmuojamos Šeškinėje. Tai vienas pirmųjų „Netflix Original“ ženklų pažymėtų filmų, filmuojamų Lietuvoje. Leidimai serialo filmavimams išduoti nuo rugpjūčio 27 dienos. Iš pradžių darbai vyks miesto centrinėje dalyje, Gedimino prospekte. Vykdant filmavimus, kurį laiką bus stabdomas ar ribojamas eismas.

Prezidento Gitano Nausėdos patarėjų komandą papildė karininkas **Tomas Godliauskas**. Jo paskyrimu buvo pabaigta formuoti prezidentūros Nacionalinio saugumo grupė, vadovaujama buvusio kariuomenės vado **Jono Vytauto Žuko**, sakė prezidento atstovas spaudai Antanas Bubnelis. T. Godliauskas daugiau nei 20 metų dirbo Lietuvos kariuomenės karininku įvairiuose Lietuvos kariuomenės struktūriniuose padaliniuose ir štabuose, pastaruoju metu dirbo Sausumos pajėgų vadovybės štabo viršininko pavaduotoju logistikai. Naujasis prezidento patarėjas yra apsigynęs magistro laipsnį Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje, studijavo karybą Jungtinėse Valstijose bei Vokietijoje.

Rugpjūčio 19 d. turėjęs įvykti sutarties dėl Žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) perkėlimo pasirašymas atidedamas neribotam laikui. Naujasis žemės ūkio ministras Andrius Palionis teigia, kad sutartį turėtų pasirašyti ministerijos kancleris, tačiau jo šiuo metu nėra. Tuo metu biurų nuomos konkursą laimėjusi koncerno SBA antrinei bendrovei priklausanti įmonė „Bei Capital“ teigia, kad yra linkusi sutarties pasirašymo laukti dar savaitę. Perkėlimą kritikuoja kai kurie ekonomistai, ūkininkai ir ŽŪM pavaldžių įmonių darbuotojai. A. Palionis taip pat teigė nesąs ŽŪM perkėlimo į Kauną idėjos šalininkas.

Paviešinta Valstybės saugumo departamento (VSD) pažyma, pirštu bedanti į galimus Seimo narės **Irinės Rozovos** ryšius su Rusijos diplomatais, klausimus kelia ne tik dėl jos veiksmų, bet ir dėl to, ko imsis valdantieji. „Valstiečių“ atstovė teigė, kad kol kas anksti priimti sprendimus, tačiau ekspertai kalbėjo, kad valdantieji šiuo metu yra keistoje padėtyje.

Opozicija neatmeta, kad dėl interpeliacijos Seimo pirmininkui Viktorui Pranckiečiui galėtų pakeisti nuomonę. Nors, pripažįsta opozicijoje esantys politikai, siekis išversti V. Pranckietį iš posto yra asmeninis „valstiečių“ vado Ramūno Karbauskio interesas, užmerkti akių prieš tai, kad Seimo vadovas Seimo valdybai nepateikė informacijos apie Seimo narę Iriną Rozovą, taip pat negalima. Opozicijos nuomone, tai akivaizdi Seimo vadovo klaida. R. Karbauskis ragina V. Pranckietį atsistatydinti iš einamų pareigų po to, kai buvo persiderėta dėl koalicinės sutarties. Pagal šią sutartį, Seimo vadovo postas turi atitekti „socialdarbiečiams“. V. Pranckietis tą daryti atsisako.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

RADO BENDRŲ SĄLYČIO TAŠKŲ

Iš kairės: Donaldas Trampas ir Emanuelis Makronas.

AP

Prancūzijos prezidentas Emanuelis Makronas (Emmanuel Macron) rugpjūčio 24 d. priėmė JAV prezidentą Donaldą Trampą (Donald Trump) iš anksto nesuplanuotiems ir dienotvarkėje neįrašytiems pietums prieš oficialų didžiojo septyneto (G7) susitikimo atidarymą Pietvakarių Prancūzijoje, pranešė Prancūzijos prezidento atstovai. Apie tai rašė *AFP* naujienų agentūra.

Netikėti pietūs, regis, buvo E. Makrono bandymas sė-

kmingai pradėti viršūnių susitikimą ir sušvelninti įtampą, įsivyravusią po D. Trampo ir ES vadovų apsikeitimo grasinimais dėl prekybos muitų.

Abu vadovai susitiko Bjarico kurorto „*Hotel du Palais*“ viešbutyje. Privatūs pietūs surengti praėjus vos dienai po to, kai D. Trampas pagrasino prancūziškam vynui pritaikyti muitų tarifus, esą atsakydamas į Prancūzijos sprendimą apmokestinti didžiausias JAV technologijų įmones.

Europos Vadovų Tarybos

pirmininkas Donaldas Tuskas sako, kad Europos Sąjunga taip pat galėtų atsakyti Amerikai, jei ši nusitaikytų į prancūzišką vyną.

E. Makronas teigė, kad vadovai aptarė „daug krizių“, vykstančių įvairiose pasaulio vietose, – diskutavo dėl Libijos, Irano, Rusijos, taip pat prekybos politikos ir klimato kaitos.

D. Trampas sakė, kad abu vadovai „iš tiesų turi daug bendro“ ir juos sieja „ypatinga bendrystė“.

ELTA

(Atkelta iš 1 psl.)

ĮKVĖPTI BALTIJOS KELIO: HONKONGE TŪKSTANČIAI SUSIKIBO Į GYVĄ GRANDINĘ

lietuvių kalba: „Lietuva, ačiū, kad palaikote laisvę ir demokratiją. Honkongiečiai“.

Ši, anot organizatorių, apie 40 km ilgio žmonių grandinė yra naujausia protesto išraiška per beveik tris mėnesius trukančius protestus, sukėlusius precedento neturinčią politinę krizę Honkonge.

„Išbandėme tradicines eitynes, išbandėme karingesnius veiksmus – nors aš jiems nepritariu. Šį kartą visi išėjome susikibti rankomis ir parodyti, kad vis tiek visi esame vieningi“, – sakė akcijos dalyvis Wingas, pasakęs tik savo vardą.

Pirmuosius protestus išprovokavo visuomenės nepritarimas planuotam eks-

tradicijos į žemyninę Kiniją įstatymui, o neilgai trukus mitingai peraugo į platesnį judėjimą dėl demokratiinių teisių pusiau autonominiame mieste, spaudžiamame Pekino gniaužtų.

„Tai darydami mes rodomė pasaulio žmonėms, kokie puikūs žmonės yra honkongiečiai. Mes taip pat galime padaryti tai, ką padarė žmonės [Baltijos valstybėse] prieš 30 metų“, – sakė maždaug 50 metų Cat Law, dirbantis logistikos srityje.

Baltijos kelias – viena didžiausių visų laikų antisovietinių demonstracijų. Ši akcija vyko 1989 metų rugpjūčio 23-ąją, minint 1939 metais Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos pasirašyto Molotovo–Ribbentropo pakto, lėmusio Baltijos šalių sovietinę okupaciją, metines. Tą dieną apie 2 mln. žmonių iš

Lietuvos, Latvijos ir Estijos susikibę rankomis į daugiau kaip 650 km ilgio grandinę išsakė norą atkurti nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos.

Praėjus trims dešimtmečiams ši solidarumo akcija vis dar įkvėpia aktyvistus visame pasaulyje.

Honkongo kelią organizuoti ėmėsi socialinių tinklų suburti aktyvistai, paskutinėmis dienomis nusprendę ieškoti taikių priemonių, galinčių padėti, kad jų balsas būtų išgirstas.

Protestuotojai – nuo jauno iki seno – skandavo „Laisvas Honkongas“ ir paprastai demonstracijose protestuotojų naudojamą šūkį „Šliūkstelk alyvos, Honkongai“. Kai kurie pedantiškumu garsėjančio miesto gyventojai grandinėje dalinosi rankų dezinfekavimo skysčiu.

Honkongo kelias.

AP

Protestuose neišvengta smurto, policijos ir radikalių pažiūrų demonstrantų susidūrimų gatvėse, sukėlusių chaosą paprastai stabilumu ir saugumu garsėjančiame mieste.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštui į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PRANCŪZIJOS IR RUSIJOS PREZIDENTŲ SUSITIKIMAI

Vasara – toks metas, kai apstu politinių įvykių arba atvirkščiai – politikoje įsivyrėja savotiškas štilis, matyt nulemtas vasaros atostogų atsipalaidavimo. Savaiame suprantama – ir politikams reikia pailsėti!

Tarptautinėje politinių įvykių arenoje šiuo metu dominuoja protesto mitingai Honkonge, neaišku, kokio objekto su branduoliniu turiniu sprogimas Archangelsko srityje, na o Europoje – įvykęs (rugpjūčio 19 d.) Prancūzijos prezidento E. Makrono susitikimas su Rusijos prezidentu V. Putinu. Štai kaip apibūdino šį susitikimą politologas Linas Kojala savo paskyroje socialinia-me tinkle „Facebook“, įvardindamas kelis svarbiausius aspektus:

1. E. Makronas, cituodamas Fiodorą Dostojevskį, išreiškė tikėjimą vizija, jog Europa driekiasi „nuo Lisabonos iki Vladivostoko“, todėl turi būti „atkurta pasitikėjimo tarp ES ir Rusijos architektūra“. V. Putinas tam pritarė, paminėjo, kad apie tai kalbėjo dar De Golis: „Anksčiau ar vėliau tai pasieksime, jei Europa nori išlikti civilizacine ašimi“.

2. „Net jei nesutariame, atsukti nugaros Rusijai nereikėtų, nes iš to naudos nėra“, – sakė E. Makronas. Tuo buvo paaiškintas ir Prancūzijos pritarimas Rusijai sugrįžti į Europos Tarybą.

3. Bet Rusijos sugrįžimas į G8 ar santykių su ES normalizavimas neįmanomas neišsprendus konflikto Ukrainoje, paminėjo E. Makronas.

4. Artimiausiu metu tikėtinas kurį laiką nutrūkusių Normadijos ketverto susitikimų atnaujinimas. Juose dalyvauja Ukraina, Rusija, Vokietija ir Prancūzija. V. Putinas užsiminė po pokalbių su Volodymyru Zelenskiu esąs „atsargiai optimistiškas“, kad galima pažanga. Anksčiau V. Zelenskis norėjo, kad į formatą būtų įtrauktos JAV ir Jungtinė Karalystė, bet atrodo, kad ukrainiečiai neprieštarautų ir mažesniame susitikime.

5. E. Makronas pažadėjo kitąmet atvykti į Pergalės dienos minėjimą Maskvoje.

6. Daugiausiai nesutarimų sukėlė protestų Rusijoje vertinimas. V. Putinas kone iškart perėjo prie lyginimo su „geltonųjų liemenių“ judėjimu Prancūzijoje, teigė, kad, jo žiniomis, žuvo vienuolika prancūzų, todėl jis „nenori, jog tai pasikartotų Rusijoje“. E. Makronas iškart atsakė, jog lyginimas neteisingas, nes Prancūzija užtikrina teisę protestams ir protestuotojų teisių apgynimui, taip pat laisvam dalyvavimui rinkimuose.

Taigi, kokį vaizdą galima susidaryti iš pateikto apibendrinimo? Ogi tai, kad kol Vokietijos kanclerė Angela Merkel krečiama ligos, E. Makronas vėl bando vaizduoti Europos Sąjungos šalių vadovų lyderį, imdamasis vargu ar jam įkandamo uždavinio – priversti V. Putiną grąžinti taikos statusą Europoje, kurį jis sulaužė 2014 m. okupuodamas Krymą ir pradėdamas karinį konfliktą rytinėje Ukrainoje. Būtent priversti, nes jokie kitokie metodai buvusiam KGB agentui nesuprantami. Deja, sprendžiant iš pokalbių, E. Makronas užėmė besiteinančiojo poziciją, o V. Putinas – ciniškai puolančiojo... Kaip pastebėjo vienas nestokojantis humoro (berods rusų?) intelektualas, „E. Makronas visą dieną praleido su tarptautinio masto nusikaltėliu ir teroristu. O jūs ką nuveikėte?“. Beje, jis dar paklausė, nuo kada „Vladivostokas yra Europa“? Gal visgi kalba eina apie „rusiškąjį

MŪSŲ DIDYSIS MŪŠIS

Berniukai svajoja apie žygdarbius. Kai lietuviukas žiūri į Mateikos paveikslo „Žalgirio mūšis“ reprodukciją, nors ir šimtąjį kartą, pasąmonėje mato save, prie Vytauto kapojantį kryžiuočiams galvas.

Nedaug turime batalinių paveikslų. O galėtume. Įsiveržimai į mūsų žemes buvo kas keleri metai. Jie irgi mus auklėjo. „Brangi, nes daugel vargų patyrus“, – dainuojame iki šiol. Ėjo per mus vikingai, švedų kariaunos, vokiečiai. Rusai, kai tik jais tapo ir nustojo būti pečenegų ir danų mišiniu, susikūrusiu prie Kijevo. Buvo sukilimai, buvo rūsūs 1918–1919-1920-ieji metai, ir 1940-ieji, ir 9-eri metai partizanų kovų – ilgiau negu bet kur Europoje. Be pagalbos iš išorės, o paskutiniaisiais metais ir be perspektyvos.

Karai turi ypatingą savybę. Juose naudojama technika evoliucionuoja daug sparčiau negu taiki technika.

Atsiradus kulkosvaidžiams buvo sakoma, kad karas tampa neįmanomas – bus iššaudyti visi kareiviai. Bet kareiviai sulindo į apkasus. Atsirado dujos, pasigirdo tas pats šauksmas. Atsirado branduolinis ginklas. Kai kurios jo formos tokios, kad mūsų planetoje nėra kur jų išbandyti. Gal bus padėtas taškas? Ne. Šviesias galvas drumsčia juodos mintys. Reikia žinoti, kur prieš atominiai centrai, sandėliai, ir trenkti ten. Laimėti karą per kelias sekundes.

1989 metais mes neturėjome atominio ginklo nei jokių kitų ginklų, nei kariuomenės, nei sąjungininkų. Bičiuliai pasaulyje jau seniai

pasaulį“, kurį putinizmo ideologas Aleksandras Duginas brėžia nuo „Dublino iki Vladivostoko“? Jei taip, tai negi E. Makronas pritaria „rusiškojo pasaulio“ pretenzijoms?

Niekaip kitaip kaip pasiteisinimu negalima vertinti ir E. Makrono kalbų apie „naudos nebuvimą, kai atsukama nugara Rusijai“ – čia tas pats, kas kalbėti apie plėšiko grobio supirkinėjimą, mat „visvien nebus naudos, jei anas grobį išmes“... Tiesiog puiki politikos amoralumo demonstracija!

O gal E. Makronas tiki, kad V. Putinas grąžins Ukrainai Krymą, išsives savo separatistus iš rytinės Ukrainos? Na ir kas, kad E. Makronas teigia, jog Rusijos sugrįžimas į G8 ar santykių su ES normalizavimas neįmanomas neišsprendus konflikto Ukrainoje? (Beje, vertėtų pastebėti, kad Prancūzijos prezidentas jau perėmė putinistų leksikoną – Rusijos agresiją prieš Ukrainą vadina „konfliktu Ukrainoje“.) Kaip bevartysi, negali nepastebėti, jog nei viena pusė neįvardijo sąlygų, reikalingų taikai – V. Putinui, tiesą sakant, neįdomios jokios sąlygos, o prezidentas E. Makronas tiesiai šviesiai pasakyti ponui V. Putinui, kad jis privalo besąlygiškai grąžinti Ukrainai Krymą, greičiausiai neišdrįso... Užtat neapleidžia mintis, kad V. Putinas greitai įrėmė E. Makroną į kampą, šiam užsiminus apie masinius protesto mitingus, pastaruoju metu vykstančius Maskvoje – palyginęs Maskvos protestuotojus su Prancūzijoje neseniai siautėjusiomis „geltonosiomis liemenėmis“, V. Putinas leido suprasti E. Makronui, kad ir čia be jo įtakos neapsieita (pamenate nuotraukas iš riaušių Paryžiuje, kuriose tarp „protestuotojų“ plaukstosi apsišaukėlišku Donecko ar Luhansko „respublikų“ vėliavos?). Todėl apgailėtinai atrodo Prancūzijos prezidento pasiteisinimai, kad Prancūzija užtikrina teisę protestams ir protestuotojų teisių apgynimui, taip pat laisvam dalyvavimui rinkimuose... Bet gal jis užsiminė apie tai, ką kalbėjo prieš porą metų? Pavyzdžiui, apie „*Sputnik*“ ir „*Russia Today*“ - E. Makronas tada nevyniojo žodžių į vatą ir sakė, kad šios organizacijos platino „netiesą apie mane ir mano kampaniją“ prieš rinkimus. „Nenusileisiu dėl to nė per nago juodymą, – pridūrė jis. – „*Russia Today*“ ir „*Sputnik*“ (...) veikė kaip įtakos, propagandos – melagingos propagandos – organai.“ Kur tau!

Tad viskas, ko galima tikėtis iš šio susitikimo, kuriame „1-0“ laimėjo Putinas, būtų Normadijos ketverto atnaujinimas. Bet tai irgi būtų V. Putino pergalė, nes jame nedalyvautų JAV ir Jungtinė Karalystė – šalys, kartu su kuriomis Rusija buvo įsipareigojusi saugoti Ukrainos suverenitetą ir teritorinį vientisumą. Negana to, V. Putino užuomina, kad su „Volodymyru Zelenskiu esąs „atsargiai optimistiškas“, kad galima pažanga“ irgi reiškia tik vieną dalyką – jis neketina tartis, t. y. baigti agresiją prieš Ukrainą, nepriklausomai nuo to, kad ir kas būtų Ukrainos vadovas. Juk Rusijai baigus agresiją prieš Ukrainą, pastarajai atsivertų tiesus kelias į NATO ir ES. O kol negali kontroliuoti savo sienų, tol negali pretenduoti į šias organizacijas. Rusija niekada nesutiks, kad Ukraina įgautų šią galimybę!

Pabaigai – mįslė iš socialinio tinklo „Facebook“: į kurios valstybės rinkimus V. Putinas neleidžia kištis rusams? Teisingas atsakymas – Rusijos.

Kęstutis Šilkūnas

buvo užmiršę savo pažadus. Būtina buvo staigiai sukurti savo ginklą. Tokį, kuriam atsako nebūtų.

Baltijos kelio idėja gimė iš karto keliose vietose. Estai sako, kad pas juos, latviai – pas juos. Mes žinojome, kad Sąjūdis – didesnis ir stipresnis už kaimynų. Nesiginčijome. Susivienijome.

Iniciatyvinėje Sąjūdžio taryboje puikiai supratome, kad keldami žmones labai rizikuojame. Jeigu išeis šnipštas, Kremlius turės pagrindo tvirtinti, kad burbuliuoja tik saujelė intelektualų, o žmonėms Sovietijoje gerai. Represijų visais atvejais neišvengsime. Maskvos letena žinoma.

Tačiau buvo aišku – dabar nieko nedaryti būtų išdavystė. Šimtai mitingų ritosi per Lietuvą. Maironis rašė apie Žalgirio išvakares: „Po kaimus šauklys, jo putotas arklys į kovą lietuvninkus šaukia.“

Buvo daug putotų arklių. Visas Sąjūdis. „Gimtasis kraštas“ jau buvo nevienišas. Visa spauda pasisuko veidu į tautą. Dar staigiau pasisuko radijas ir televizija. Tą lemtingą dieną radijas buvo ir putotas arklys, ir dirigentas. Skelbė, kur grūstys, o kur žmonių trūksta.

Lietuva į vieną plentą net nesutیلpo. Atsirado atsišakojimas nuo Kauno į Suvalkiją, antras – į Žemaitiją.

Kai mano dukra pasakoja savo vaikams, tie klausosi išsižioję. Didžiujosi, kad mama Šiaurėje buvo antroji. Tarsi estė. Tada ji studijavo Taline.

Tik tegul niekas nesako, kad išeiti į tą žygį nebuvo pavojinga. Didžiulę nuodingą gyvatę ėmėme plikomis rankomis.

Ji nebuvo išsekusi. Lietuvoje stovėjo trys divizijos, brigada jūrų pėstininkų, KGB ir VRM daliniai. Be to, čia pat Kaliningradas, Baltarusija, to laiko Ukraina ir pati Rusija. Jie nesikišo, nes negavo įsakymo. O Kremlius tylėjo, nes buvo priblokštas. Be to, jam reikėjo paskolų ir grūdų. Nes duonos trūko net juodžemio zonose.

Žalgirio mūšyje mūsų ir sąjungininkų buvo 20 000 vyrų, įskaitant šarvuotus lenkų riterius, totorių kavaleriją, čekų samdinius.

Vokiečių ir sukviestųjų buvo 12 000. Visi puikiai šarvuoti, gerai ginkluoti ir apmokyti.

Bet mūšis padėties nepakeitė. Kryžiuočiai buvo (Nukelta į 4 psl.)

BALTIJOS KELIUI – 30

Daugiau nei 10 tūkst. žmonių Vilniuje rugpjūčio 23 d. susikibo rankomis į gyvą grandinę, minėdami Baltijos kelio trisdešimtmetį, pranešė organizatoriai.

1989-ųjų rugpjūčio 23-iąją daugiau kaip milijoną žmonių subūręs Baltijos kelias nuo Vilniaus iki Talino pasaulyje tapo sėkmingo nesmurtinio pasipriešinimo simboliu.

Sostinės Katedros aikštėje prasidėjusi grandinė rugpjūčio 23 d., penktadienį driekėsi apie septynis kilometrus ir baigėsi Ukmergės gatvėje, žiniasklaidai teigė vienas iniciatyvos koordinatorių Tomas Aleknavičius.

Vien centrinėje miesto aikštėje šalia šventės proga įrengtos scenos ir radijo imtuvų instaliacijos buvo susirinkę keli tūkstančiai žmonių.

Dalis jų nešėsi Lietuvos ir kitų šalių, pavyzdžiui, Ukrainos, Gruzijos, Lenkijos vėliavas. Kelias minutes pabu-

(Atkelta iš 3 psl.)

MŪSŲ DIDYSIS MŪŠIS

sulaikyti, tiesa. Bet Prūsai ir Klaipėda liko jiems.

Baltijos kelyje buvo kitaip. Kartu su latviais ir estais į kelią išėjo 2 milijonai. Buvo 1 200 žurnalistų iš viso pasaulio bei keliolika televizijų. Jie grąžino Lietuvą į pasaulio žemėlapi. Sąjūdis mokėjo atlikti namų darbus.

Ta diena tapo SSRS byrėjimo pradžia.

... Netrukus man teko važiuoti dviračiu Vilniuje pro Antakalnį su didžiuliu dviratininkų būriu. Nešėme plakatus: „Kiškite savo naftą ten, kur jums šnypščia.“ Ant krūtinės turėjau galingą baterijomis maitinamą garšialalbį.

Prie vieno namo stovėjo trys sovietų karininkai ir šnekučiavo su dviem, turbūt, savo katiušomis.

Girdžiu, kad rusiškai šaukiu:

– Tegyvuoja sovietinė armija, išvaduojoja! Ura, ura, ura!!!

Bendražygiai sutriko. Nesuprasdami, kas man pasidarė, negarsiai pritarė:

– Ura, ura, ura!
– Nuo ko ji mus išvadavo? – šaukiu visa gerkle. – Nuo visko!!!

– Ura, ura, ura!!! – žven-gė kolona.

Tik tada supratau, kad tie karininkai galėjo griebtis ginklų ir bent porą mūsiškių nupiltų. Niekas jų nesugautų.

Bet jie stovėjo ir žiūrėjo į kitą pusę, tarsį negirdėtų. Atrodė kaip šlapiu maišu trenkti.

Algimantas Čekuolis

Baltijos kelias dešimtojoje Šiaurės Amerikos Lietuvių dainų šventėje Čikagoje, 2015 m. liepos 5 d.

G. Markevičiaus nuotr.

vę susikibę už rankų, žmonės sugiedojo Lietuvos himną.

Katedros aikštėje rugpjūčio 23 d., penktadienį stovėjęs Mindaugas Savickas prisiminė, kaip 1989 metais jį, vienuolikmetį berniuką, tėvai atsivedė į Baltijos kelią kelyje tarp Vilniaus ir Ukmergės.

„Gal tuo metu nelabai supratau, kas, kur, kaip ir kodėl, bet dabar, manau, matome, kur esame, ir kur galėjome būti, – sakė 41-erių darbų vadovas. – Manau, kad po 30 metų šita grandinė perduoda Baltijos

kelio vienybės žinutę mūsų vaikams.“

27-erių psichologė Živilė Razinkovienė teigė, kad jai, kaip ir visai jaunajai kartai, svarbu suvokti, kokius sunkumus patyrė vyresni artimieji per sovietų okupaciją.

„Tai buvo sutelktumo ir vienybės ženklas, kad Baltijos šalys yra pasirengusios atskirti nuo Sovietų Sąjungos“, – kalbėjo Ž. Razinkovienė.

Pasak vieno iš renginio koordinatorių, gyvoje grandinėje susikibo apie 12 tūkst.

žmonių. „Tai buvo du kartus daugiau, nei tikėtasi“, – sakė T. Aleknavičius.

Policijos pareigūnai neskaičiavo, kiek žmonių dalyvavo akcijoje, nurodė Policijos departamento atstovas spaudai Ramūnas Matonis.

Didelis minėjimo renginys vyko ir pasienyje su Latvija, sukakties proga surengtas estafetinis bėgimas, parodos.

Baltijos kelias neginkluoto išsivadavimo simboliu tapo ir kitur pasaulyje.

2004 metais į gyvą gran-

dinę protestuoti prieš Kinijos karinius grasinimus susikibo Taivano gyventojai, o 2013 metais tokią akciją pakartojo nuo Ispanijos siekiantys atskirti katalonai. Organizatoriai teigia, kad šiose demonstracijose dalyvavo po daugiau kaip milijonas žmonių.

Š.m. rugpjūčio 23 d., penktadienio vakarą tūkstančių žmonių 40 kilometrų ilgio gyvą grandinę nusidriekė Honkonge, kur vietiniai protestuoja prieš Kinijos kišimąsi.

Saulius Jakubionis, LRT.lt

PER 30 METŲ BALTIJOS ŠALYS TAPO SĖKMĖS PAVYZDŽIU

Iš kairės: Estijos Ministras Pirmininkas Jüri Ratas, Latvijos Ministras Pirmininkas Arturas Krišjanis Karinšas ir Lietuvos Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

LRV

Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis Rygoje dalyvavo neformaliame Baltijos šalių Ministrų Pirmininkų susitikime, kuris skirtas Baltijos kelio 30-mečiui.

Susitikime su Latvijos Seimo pirmininke Ināra Mūrniece premjeras pažymėjo, kad Baltijos kelias – aukščiausia Baltijos tautų vienybės išraiška ir prasmingas simbolis, pabrėžė tolesnio trijų Baltijos valstybių bendradarbiavimo visais lygiais ir visose

srityse svarbą.

„Šiandien džiaugiamės išskirtine proga, nes kartu minime Baltijos kelio 30-ąsias ir Baltijos Ministrų Tarybos įkūrimo 25-ąsias metines. Didžiuojamės tuo, ką mūsų šalys pasiekė per pastaruosius 30 metų. Išties nuveikėme daug, o mes visos – kartu ir pavieniui – tapome sėkmės pavyzdžiu, kuriuo nori sekti kitos valstybės“, – sakė S. Skvernelis.

Per Baltijos šalių premjerų

darbinius pietus aptarti pagrindiniai regioninio bendradarbiavimo klausimai, užsienio politikos ir ES aktualijos.

Premjeras padėkojo latviams už Latvijos pirminkavimo Baltijos Ministrų Tarybai metu pasiektą pažangą įgyvendinant bendrus prioritetus. Jis taip pat pažymėjo, kad Estija buvo išrinkta nenuolatine JT Saugumo Tarybos nare 2020–2021 m., tai yra visų trijų valstybių laimėjimas.

Pabrėžta, kad Baltijos ša-

lių elektros tinklų sinchronizavimas su ES per Lenkiją tapo negrįžtamu procesu, tačiau būtina laikytis sutarto grafiko, kad šis strateginis tikslas būtų įgyvendintas jau 2025 m.

„Astravo AE išlieka iššūkiu Baltijos šalims ir visam regionui. Projekto status quo nesikeičia – tarptautinių ekspertų išvados lieka neįgyvendintos, tačiau deklaruojami AE paleidimo planai. Lietuva laikosi nekintančios pozicijos. Astravo AE saugos problemos turėtų būti išspręstos iki jai pradedant veikti“, – pabrėžė Vyriausybės vadovas.

Akcentuota, jog svarbu išlaikyti regiono vienybę, siekiant išvengti „nešvarios“ (pagamintos nesilaikant tarptautinių branduolinės saugos bei aplinkosaugos standartų) elektros energijos patekimo į Baltijos šalių rinką.

Pasak S. Skvernelio, toli pasistūmėta projekto „Rail Baltica“ srityje, tačiau, norit laiku ir sėkmingai įgyvendinti šį projektą, reikalinga pakankama ES finansinė parama.

Aptarti kiti aktualūs klausimai: ES aktualijos, transatlantiniai santykiai ir metų pabaigoje įvyksiantis NATO vadovų susitikimas.

LRV

TAUTOS ŠVENTĖJE „SMETONINĖS 2019“, UŽULĖNYJE

Daug gražių švenčių, minint ir pagerbiant pirmąjį Lietuvos Valstybės Prezidentą Antaną Smetoną, buvo surengta Užulėnyje, kur prieš 145-erius metus gimė ir gyveno Prezidentas. Bet šiais metais ši šventė buvo ypatingai prasminga ir graži. Juk ir Lietuvos Respublikos Seimas šiuos metus yra paskelbęs Prezidento Antano Smetonos metais. Dar 2018-aisiais metais, ruošiantis minėti Lietuvos Valstybės atkūrimo 100-metį, mokslo, meno, kultūros ir politikos atstovus vienijanti asociacija „Mūsų tautos atmintis“ kreipėsi į šalies ir Vilniaus miesto vadovus, siūlydama, kad sostinėje būtų pastatytas paminklas pirmajam valstybės Prezidentui A. Smetonai, bet jokio sprendimo tuo klausimu nebuvo priimta ir toks projektas į Šimtmečio minėjimo programą nebuvo įrašytas.

Ne vienam dėl tokio neigiamo valdžios nusiteikimo skaudėjo širdį. Žurnalistas Vilius Kavaliauskas prisime-

na, kai atvažiavo su septyniais skulptoriaus Antano Žukausko projektais pas Ukmergės merą Rolandą Janicką ir jam pasiūlė šį paminklą statyti Užulėnyje. Tada jis sausakimšame Ukmergės muziejuje pristatinėjo ir išleistą A. Merkelio foliantą „Smetona“. Iš didžiulio žmonių susidomėjimo suprato, kad čia A. Smetonos neužmiršo ir paminklas tikrai gali būti pastatytas. Neatsitiktinai skulptoriai paminklui sukurti pasiūlė ir savo kolegą skulptorių Antaną Žukauską. Jo dr. Jono Basanavičiaus skulptūra Vilkaviškyje yra tikra viso miesto puošmena.

Labai gerai, kad Ukmergės rajono valdžia tokiai iniciatyvai pritarė, padėjo ir buvo laiku suspėta skulptūrą ne tik pagaminti, bet ir pastatyti iki Valstybės Prezidento A. Smetonos gimtadienio rugpjūčio 10 d. bei per šventę ją iškilmingai atidengti priešais Užugirio krašto muziejų, kur nuo 1936 metų veikė A. Smetonos lėšomis bei pastangomis pastatyta Antano Smetonos

vardo pradžios mokykla.

Tiesa, pirmojo Lietuvos Prezidento Antano Smetonos 145-ojo gimtadienio šventė prasidėjo dar anksčiau, rugpjūčio 9 d. Lėno Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje, kur šv. Mišias aukėjo Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas ir vietos klebonas kun. Ričardas Banys bei kiti aplinkinių parapijų kunigai. Tačiau rugpjūčio 10 d. šventiniai renginiai vijos vienas kitą. Tai ir paminklo iškilmingas atidengimas, Ažuolų alėjos, skirtos Vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo Akto signatarams atminti atidarymas, Prezidento Antano Smetonos vasaros rezidencijos – dvaro parke bei teatralizuota Prezidento Antano Smetonos gimtadienio šventė vasaros rezidencijoje – dvaro kieme.

Atidengimo iškilmėse dalyvavo JE Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda, Ukmergės raj. savivaldybės meras Rolandas Janickas, daugybė svečių, vietinių ir iš toliau atvykusių žmonių, kuriems A. Smetonos atminimas yra ypač brangus. Paminklą pašventino Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas, o visiems susirinkusiems suteikė palaiminimą.

Atidengus paminklą, trumpą, bet labai šiltą kalbą pasakė Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda. Jis sakė,

Lietuvos Nepriklausomos Valstybės Atkūrimo Akto signataras dr. Leonas Milčius prie paminklo.

Autoriaus nuotr.

Pirmojo Lietuvos Valstybės Prezidento Antanos Smetonos pagerbimas jo gimtinėje Užulėnyje,

Autoriaus nuotr.

TAUTINIS PRIEŠNUODIS TARYBINIAMS SKIEPAMS, PAVADINIMU „A.SMETONA“

Labai vešliai subjuojusią tarybinės propagandos etiketę, kad A. Smetona išdavikas, daug kas naudoja iki šiol. Mano giliu įsitikinimu mes esame menki patriotai, jeigu taip greit išsižadame savo tautos. Patys būkime tvirti savo įsitikinimuose ir nesiklausykime atėjūnų postringavimų.

Siūlau (kas dar moka skaityti lietuviškai) susipažinti su dr. A. Kasparavičiaus (www.diena.lt) aprašymu apie tą lemtingąją 1940 m. birželio 15-osios dramą: „1940 birželio 15-ąją paryčiais paskutiniame posėdyje dauguma kabineto narių su karo vadais balsavo už tai, kad SSRS ultimatas būtų priimtas. Prezidentas A. Smetona nesutiko su tokiu sprendimu ir iš esmės reikalavo trijų dalykų: oficialiai protestuoti ir ultimatumą atmesti; vyriausybei su prezidentu priešakyje tuoj pat trauktis į politinę emigraciją; kariuomenei, kiek tai įmanoma,

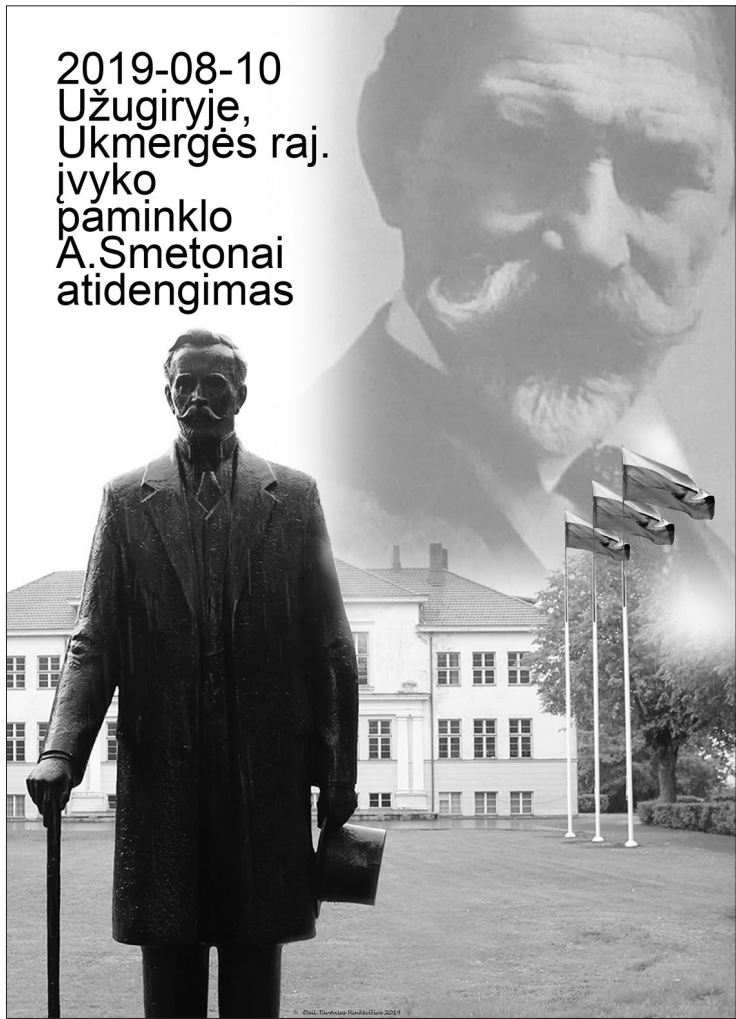
priešintis jėga, o vėliau trauktis į Rytprūsius ir ten internuotis. Tačiau kritišką valandą prezidentą parėmė vos trys ministrai: švietimo, vidaus reikalų ir krašto apsaugos. Vyriausybės dauguma ir generolai moraliai jau buvo kapituliavę. Valios priešintis nebuvo. Juolab kad kapituliantišką poziciją užėmė ir antismetoninė opozicija: krikščionys demokratai, liaudininkai, socialdemokratai. Būtent tokiomis aplinkybėmis A. Smetona ir priėmė lemtingą sprendimą trauktis į Vakarus. Tai buvo prezidento protestas prieš vietinius kapituliantus ir sovietinius agresorius. Tačiau A. Smetonai už tai teko sumokėti aukštą istorinę kainą. Kerštaudami už nepriklausomą poziciją, savi ir svetimi jį apšaukė bėgliau ir bailiu. Uoliai lipinama etiketė prilipo. Paradoksalu, kad bėgliau buvo apšauktas tas, kuris kėlė pasipriešinimo vėliavą, o tie,

kurie kvietė nusilenkti okupacijai ir iš esmės atidavė priešui raktus nuo apgulto miesto vartų, tapo jo teisėjais ir fariziejais istorijoje.”

Šiandien dar vartojame tokias frazes, kaip: „prie Smetonos“, „smetoniška gira“, „smetoniškas žmogus“, dar liaudiškai paplitęs palyginimas „smetanskas“ - tai reiškė gerovės stabilumą, įstatymo tvirtumą, o apie žmogų - kad tai patikimas, patriotiškai nusiteikęs ir vertinantis šeimą asmuo. „Smetoniškas“ litas buvo stabili, aplinkinių šalių pagarbą pelnusi valiuta.

Vytautą Didįjį tauta besąlygiškai priima kaip iškiliausią asmenybę Lietuvos istorijoje, o man pirmasis Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona visada buvo tapatus su progresu, patriotiškumu, švietimu ir visomis dorybėmis iš 10 Dievo „taisyklių“.

Dailininkas Tautvilas Rinkevičius

Autoriaus plakatas.

LIETUVOS KAM VICEMINISTRAS G. JEGLINSKAS SUSITIKO SU JAV KONGRESO IR VALSTYBĖS DEPARTAMENTO ATSTOVAIS

LR krašto apsaugos viceministras Giedrimas Jeglinskas. **LR KAM**

Rugpjūčio 19-20 Krašto apsaugos ministerijoje lankėsi JAV Atstovų rūmų asignavimų komiteto padalinio atsakingo už užsienio programų vykdymą ir finansavimą vadovas Steve Marchese bei JAV

valstybės departamento atstovai. Delegacija susitiko su krašto apsaugos viceministru Giedrimu Jeglinsku, ministerijos gynybos politikos direktoriumi Robertu Šapronu, kitais Lietuvos kariuomenės

atstovais. Delegacija taip pat lankėsi Nacionalinio kibernetinio saugumo centro padalinyje Kaune.

Vizito metu JAV pareigūnai susipažino su saugumo padėtimi Lietuvoje ir Baltijos regione, išsūkiomis informacijoje ir kibernetinėje erdvėje, esamomis priemonėmis stiprinti regiono saugumą. Delegacijai, kurią sudarė du Atstovų rūmų ir du JAV valstybės departamento atstovai, buvo pristatytas JAV paramos stiprinti Lietuvos pajėgumus panaudojimas, vystomi dvišaliai projektai.

2019 m. balandžio 2 d. Lietuva ir Jungtinės Amerikos Valstijos pasirašė penkerių metų strateginio bendradarbiavimo gynybos

srityje planą, kuris numato dar glaudesnę šalių strateginių bendradarbiavimą. Tokio pobūdžio susitarimą su JAV Lietuva iš Baltijos šalių pasirašė pirmoji.

Dokumentas numato prioritetines pajėgumų vystymo kryptis, kurioms Lietuva ir JAV skirs didžiausią dėmesį ateinančiais penkeriais metais. Pagal jį Lietuva ir JAV sutarė toliau stiprinti bendradarbiavimą bendrų pratybų ir mokymų srityje, organizuojant juos tiek Lietuvoje, tiek JAV. Numatoma glaudžiau bendradarbiauti didinant gynybą ir atgrasymą Baltijos regione, daugiau dėmesio skiriant jūrinės dimensijos stiprinimui, žvalgybinės informacijos dalinimuisi,

oro gynybos pajėgumų ir išankstinio perspėjimo sistemų vystymui. Susitarime ypatingas dėmesys skiriamas regioninių kibernetinių pajėgumų vystymui, kurie užtikrintų atgrasymą ir gynybą nuo piktybiškų kibernetinių įsilaužimų ir atakų.

JAV yra Lietuvos strateginė partnerė ir pagrindinė Baltijos regiono saugumą užtikrinanti sąjungininkė. Šalys bendradarbiauja įvairiose srityse, taip pat ir įsigijimų. Šiuo metu Lietuva derina 200 šarvuotųjų visureigių JLTV įsigijimą Lietuvos kariuomenei iš JAV Vyriausybės. Savo ruožtu, JAV, įgyvendindamos paramos saugumui programas Lietuvoje, yra daug investavusios į karinius poligonus ir kitą infrastruktūrą, Lietuvos karių rengimą, kt.

LR KAM

LIETUVOS KARIAI JAU 25 METUS DALYVAUJA TARPTAUTINĖSE OPERACIJOSE

1994 m. rugpjūčio 22 d. pirmasis Lietuvos taikos palaikymo būrys LITPLA-1, sudarytas iš 32 karių, vadovaujamų kpt. Artūro Chrapko, išskrido Kroatiją. Nuo šios dienos praėjo lygiai ketvirtis amžiaus – būtent tiek laiko Lietuva dalyvauja įvairiose tarptautinėse operacijose, taip prisidėdama prie tarptautinių pastangų sukurti saugesnę aplinką ir stabilizuoti padėtį krizių apimtuose regionuose.

„Svarbu pabrėžti tai, kad praėjus vos ketveriems metams po Nepriklausomybės atkūrimo Lietuva į tarptautinę operaciją jau skyrė pirmuosius savo karius, tuo pademonstruodama siekį bendradarbiauti su kitomis valstybėmis sąjungininkėmis ir ryžtą dalytis atsakomybe už tarptautinį saugumą. Dalyvaudama tarptautinėse operacijose ir bendrose tarptautinėse pajėgose, Lietuva įgyja daug vertingos patirties ir prisideda prie NATO kolektyvinės gynybos ir karinio bendradarbiavimo stiprinimo, Europos Sąjungos saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo“, – sako krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis.

Per dvidešimt penkerius metus išsiplėtė operacijų, kuriuose dalyvavo ir dalyvauja Lietuva, pobūdis ir geografija. NATO pietų kai-

mynystėje kylančios grėsmės – nestabilios valstybės Artimuosiuose Rytuose, Šiaurės Afrikoje, išaugę migracijos srautai, teroristinių organizacijų veikla – neigiamai veikia saugumo aplinką. Todėl siekdama prisidėti prie saugumo situacijos stabilizavimo, Lietuva vis labiau įsitraukia į tarptautines operacijas, mokymo ir patariamąsias misijas Artimuosiuose Rytuose ir Afrikoje. Lietuvos kariai taip pat vis aktyviau dalyvauja jūrų operacijose, prisideda prie pasaulio bendruomenės pastangų stabdyti nelegalią migraciją Viduržemio jūroje, tarptautinės bendruomenės kovos su piratavimu Indijos vandenyne.

Iš viso per ketvirtį amžiaus tarptautinėse operacijose dalyvavo daugiau kaip 5,5 tūkst. Lietuvos karių, kurių dauguma į jas vyko po kelis kartus. Jose mūsų kariai įgijo patirties, kaip planuoti ir atlikti operacijas, veikti kartu sąjungininkais įvairiomis sąlygomis, kuri ypač vertinga rengiantis savo krašto gynybai, bet ir patys tapo mokytojais – įgytą patirtį perduoda ir tiems, kuriems šiandien reikia jų kompetencijos ir žinių.

Deja, vykdam tarptautinių operacijų užduotis, netekome dviejų savo karių – vyresniojo leitenanto

Normundo Valterio, jis žuvo 1996 m. balandžio 17 d. nuo sprogusios prieštankinės minos Bosnijoje ir Hercegovinoje ir seržanto Arūno Jarmalavičiaus, žuvusio 2008 m. gegužės 22 d. per NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės stovyklos užpuolimą ir apšaudymą.

Lietuvos karių dalyvavimui tarptautinėse operacijose pritaria ir mūsų šalies žmonės. 2018 m. gruodžio mėn. atliktos apklausos duomenimis, 72 proc. apklaustųjų mano, kad Lietuvos kariai turėtų būti siunčiami į tarptautines operacijas, jeigu to prašo NATO sąjungininkai. Taip pat 68 proc. apklausos dalyvių išreiškė pritarimą, kad Lietuva turėtų aktyviau prisidėti prie kovos su tarptautiniu terorizmu.

Šiandien Lietuva siunčia karius dalyvauti 11-je NATO, Europos Sąjungos, Jungtinių Tautų ir kitose sąjungininkų suburtų koalicijų vykdomų tarptautinių operacijų Europoje, Afrikoje, Azijoje ir Indijos vandenyne. Tarp jų – ir karinė mokymo operacija Ukrainoje, ES mokymo misija Malyje, Centrinės Afrikos Respublikoje, NATO operacijos Irake, Afganistane, ES operacija Indijos vandenyne, kt.

Minint Lietuvos dalyvavimo tarptautinėse operacijose 25-metį ir siekiant pagebti per tarptautines operacijas žuvusių Lietuvos karių atminimą rugpjūčio 22 d. Alytuje ir Šiauliuose vyko pagerbimo ceremonijos.

LR KAM

LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS PABRĖŽĖ JAV VAIDMENĮ UŽTIKRINANT LIETUVOS IR REGIONO SAUGUMĄ

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius derybose su JAV Atstovų rūmų nariu Mike'u Quigley. **LR URM**

Rugpjūčio 13 dieną užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius susitiko su JAV Atstovų rūmų nariu Mike'u Quigley. Susitikime aptarti dvišaliai Lietuvos ir JAV santykiai, saugumo situacija regione, energetikos politikos klausimai.

Lietuvos užsienio reikalų ministras pabrėžė, kad Lietuva vertina aktyvų JAV vaidmenį užtikrinant Lietuvos ir NATO rytinių sienų saugumą ir indėlį į kolektyvinę gynybą. Apsikeista nuomonėmis apie situaciją Ukrainoje, santykius

su Rusija. JAV kongresmeniui taip pat pristatyta Lietuvos pozicija dėl Baltarusijoje statomos Astravo atominės elektrinės statybos saugos pažeidimų ir keliamų grėsmių.

Kongresmenas Mike'as Quigley yra demokratų partijos narys, išrinktas Čikagos 5-oje apygardoje, priklausantis JAV Atstovų Rūmų biudžeto paskirstymų komitetui, žvalgybos komitetui, energetikos ir aplinkosaugos koalicijai. Po apsilankymo Vilniuje JAV kongresmeno delegacija vyks į Baltarusiją. **LR URM**

PAGERBTAS LAISVĖS GYNĖJO ARTŪRO SAKALAUSKO ATMINIMAS

„Lietuvos nepriklausomybės pergalė pareikalavo aukų, bet pats prasmingiausias žuvusiųjų laisvės vardan pagerbimas – kasdienis darbas, kasdienis savosios šeimos nario, visuomenės nario pareigos atlikimas ir tuomet mūsų valstybė ir toliau žengs pasirinktuoju laisvės ir nepriklausomybės keliu, o ant nepriklausomybės aukuro sudėtos aukos neliks beprasmės“, – sakė Laisvės

gynėjo kario savanorio Artūro Sakalausko 28-ąsias žūties metinių pagerbimo ceremonijoje rugpjūčio 21 d. dalyvavęs krašto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas.

Vilniuje prie paminklinio akmens A. Sakalausko žūties vietoje Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai atliko atminimo salves A. Sakalausko ir visų žuvusiųjų už Laisvę atminimui. **LR KAM**

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

DIRVA
LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS VICEMINISTRAS

KLIVLANDO GRANDIS ATKARTOJO „BALTIJOS KELIĄ” PER KULTŪRINIŲ DARŽELIŲ „ONE WORLD DAY”

Vėliavų paradas vyko 74-tą kartą per „One World Day” Klivlando „Kultūriniuose darželiuose”, rugpjūčio 25 d., sekmadienį ir kartu pagerbė istorinę Baltijos kelio grandinę.

Prieš 30 metų trys Baltijos šalys - Estija, Latvija ir Lietuva - savo solidarumą demonstravo siekdamas nepriklausomybės, 1989 m. rugpjūčio 23 d. sudarydamos žmonių grandinę. Tai buvo taiki politinė demonstracija prieš nelegalią sovietų okupaciją, kur maždaug 2 milijonai žmonių susijungė rankomis. Šis nepaprastas įvykis atkreipė pasaulio dėmesį ir prisidėjo prie Baltijos šalių troškimo atgauti nepriklausomybę. Žmonių grandinė, įveikianti daugiau nei 600 kilometrų, buvo įregistruota Gineso rekordų knygoje.

Klivlando „Kultūrinių darželių federacija” jau daugiau kaip 100 metų yra etninės įvairovės ir laisvės čempionė. Kultūriniai darželiai paminėjo 30-ties metų sukaktį per šių metų „One World Day”, suformuodami Klivlando grandinę. Grandį sudarė 40 etninių grupių, bendruomenių vadovai, mokyklų grupės, miesto atstovai bei kiti svečiai susikabinę rankomis palei MLK bulvarą.

Ingrida Bublienė, Lietuvos Respublikos garbės konsulė

Klivlando „One World Day” „Kultūriniuose darželiuose”.

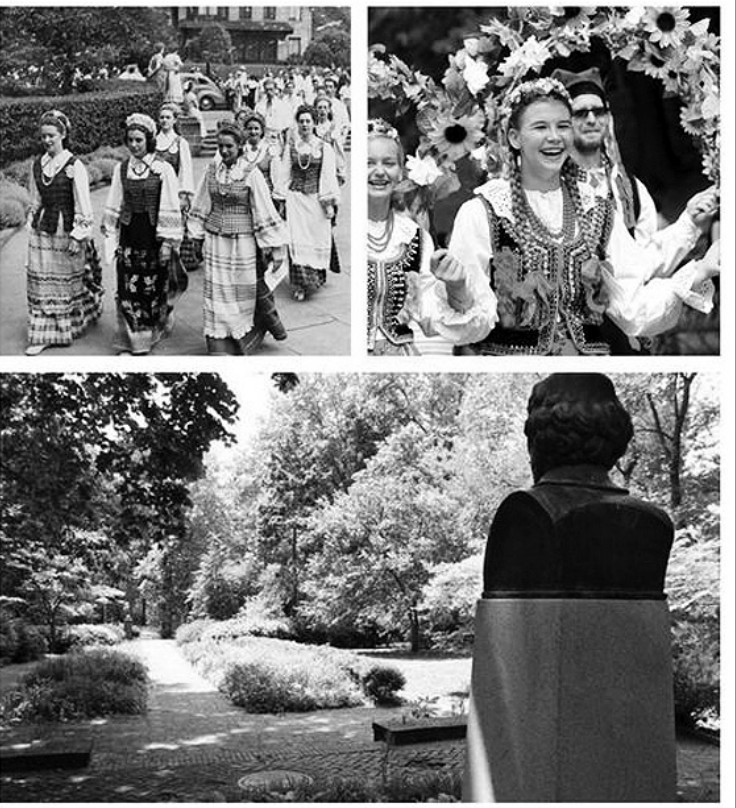
expo.cleveland.com

pareiškė: „Kultūrinių darželių šūkis „Taika per abipusį supratimą” per šių metų „One World Day” buvo puiki proga prisiminti prieš 30 metų taikius protestus, padėjusius atkurti Baltų tautų nepriklausomybę. Tai kartu įrodymas, kad Klivlandas yra tarptautinis miestas”.

Dan Hanson, „Kultūrinių darželių federacijos” Tarybos narys pridūrė: „Istoriškai, vėliavų paradas buvo ribojamas

tomis grupėmis, kurios turėjo kultūrinį darželį. Pastaraisiais metais, buvo stengiamasi įtraukti visas etnines grupes, nepriklausomai nuo to, ar jos turi darželį. Todėl paradas padidėjo. Šių metų paradas, paminint Baltijos kelią, dar labiau parodė Klivlando įvairovę pasauliui.”

„One World Day” nuo 1946 m. yra oficialus Klivlando „Kultūrinių darželių” Federacijos renginys.

Renginys buvo nemokamas. Dalyviai turėjo daugybę pasirinkimų, susijusių su kultūrinėmis pramogomis, etniniu maistu ir gėrimais, turais, demonstracijomis ir pirkiniiais. Pagrindiniai renginio rėmėjai – Klivlando miestas ir Klivlando miesto taryba,

Cuyahoga apskritis, *Cuyahoga Arts & Culture, Ohio Arts Council* ir *US* bankas.

Daugiau apie Klivlando grandinę clevelandoneworld-day.org/2019/activities/baltic-way-30th-anniversary/

Ingrida Bublienė, Lietuvos Respublikos garbės konsulė

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PIRMOJI LIETUVIŠKA ŠEIMŲ SPORTO ŠVENTĖ AIRIJOJE

Nacionaliniame Airijos sporto centre Dubline rugpjūčio 4 d. įvyko pirmoji lietuviška šeimų sporto šventė. Renginys, skirtas Pasaulio lietuvių metams, subūrė visos Airijos ir visų amžiaus grupių

lietuvius į „vienos Lietuvos komandą”.

Šventės atidarymo metu Užsienio lietuvių departamento direktoriaus pavaduotoja Lina Žukauskaitė ir Lietuvos olimpinio fon-

do direktorius Mantas Marcinkevičius pabrėžė, kad visi mes esame viena tauta, nesvarbu kur begyventume.

Beveik tūkstantis renginio dalyvių galejo išbandyti jėgas 24 rungtyse – šuo-

lyje į aukštį, bėgime, virvės traukime, badmintone, šaudyme ir daugelyje kitų. Už surinktus taškus dalyviams buvo skiriami prizai, kuriuos įsteigė Lietuvos olimpinis fondas, užsienio reikalų ministerija, įvairūs rėmėjai. Šventės metu taip pat vyko Airijos lietuvių krepšinio ir futbolo turnyrai. Geriausia krepšinio komanda tapo Dublino čempionai – „Leixlip Žalgiris” krepšininkai. Futbolo turnyrą, skirtą Kybartų „Sveikatos” komandos šimtmečiui, simboliškai laimėjo Airijos lietuvių komanda „Sveikata”.

Renginio metu organizacija „Airijos lietuviams rūpi” rinko lėšas onkologinėmis ligomis sergantiems Lietuvos vaikams. Po sporto rungtių vyko nuotaikingas koncertas.

LR URM

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA IŠEIVIJOJE

2019 m. sukanka 100 metų Lietuvos šaulių sąjungai. Ta proga įvyks patriotinių dainų koncertas: sekmadienį, rugsėjo 8 d. (Tautos šventė) 1 val. p.p. Bostono lietuvių piliečių klubo trečiame aukšte (368 W. Broadway St., Boston, MA 02127). Koncerto atlikėjai: solistė Danutė Mileika, akompanuotoja pianistė Rasa Vitkauskaitė. Suaugusių įėjimo bilietas \$10.00. Po koncerto vyks laimės loterija, vaišės.

Dėl papildomos informacijos skambinkite **Jonui Stundžiai 1-978-685-4478.**

LŠS inf.

Nacionaliniame Airijos sporto centre Dubline įvyko pirmoji lietuviška šeimų sporto šventė. LR URM

KASMETINĖJE ŽOLINĖJE – PASKUTINĖS VASAROS AKIMIRKOS

Nuotraukoje įsiamžinusi JAV Waukegan-Lake County, IL apylinkės Lietuvių Bendruomenės valdyba (iš kairės) stovi: Elena Skališius, Palmira Janušonienė-Westholm, Vesta Steponavičiūtė, Ramutė Kazlauskas, Vidas Kazlauskas, Violeta Rutkauskienė; sėdi: valdybos pirmininkas Gintautas Steponavičius, Žaneta Steponavičienė, Jolita Vilimienė. JAV Waukegan-Lake County, IL apylinkės Lietuvių Bendruomenės archyvinė nuotr.

Rugpjūčio 17 dieną, šeštadienį, Lake County, IL miško draustinėje įrengtoje poilsio zonoje, po atviru dangumi, nuvilnijo kasmetinės vasaros palydėtuvės–piknikas švenčiant Žolinę – vieną didžiausių Švč. Mergelės Marijos gyvenimo slėpinių – jos kūniško paėmimo į Dangų šventę, tą dieną Lietuvos bažnyčiose šventinant žolynus, javus ir gėles – tradicinius Dievo Motinos garbinimo atributus.

Žolinės šventė daugelyje šalių sutampa su javų derliaus nuėmimu, kuomet dėkojama Dievui, kad Švenčiausiajai Mergelei Marijai užtariant laimino laukus ir žmogaus rankų darbą. JAV Waukegan-Lake County Apylinkės Lietuvių Bendruomenė, sukvietusi į šį renginį, jam ruošėsi iš anksto. Prieš savaitę šiauriniame Čikagos priemiestyje, Mundelein, kunigo Gedimino Keršio lietuvių kalba aukojamose šv. Mišiose bendruomenės valdybos na-

rė Violetos Rutkauskienės rūpesčiu buvo pašventintos daržovės, duona ir gira. Duonos ir giros buvo galima ragauti pikniko metu, o iš daržovių aktyvi bendruomenės narė Ramutė Kazlauskas su vyru Vidu ištroškino kopūstienę, kuria pikniko metu galėjo vaišintis susirinkusieji. Besirenkančius į renginį svečius maloniai stebino Žanetos Steponavičienės, Palmiros Janušonienės bei Violetos Rutkauskienės sukomponuotos įspūdingo dy-

džio puokštės, kurios puošė miško taką bei svečiams

Jolita Vilimienė prisideda prie tradicinio lietuviško skanėsto kepimo.

Ž. Gurauskienės nuotr.

INDIJOJE PAMINĖTAS BALTIJOS KELIO 30-METIS

Rugpjūčio 6 d. trijų Baltijos šalių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasados Delyje minėjo Baltijos kelio 30-metį. Baltijos šalių ambasadoriai kartu su lietuvių, latvių ir estų bendruomenėmis vieno iš

pagrindinių Delio simbolių – Indijos vartų – fone sudėliojo Baltiškąją mandalą – trijų šalių kontūrus atkartojančią gėlių kompoziciją, taip sujungdami indišką ir baltišką kultūras. Vėliau renginys persikėlė į

Lietuvos ambasadą, kur bendro Baltijos šalių priėmimo metu svečiams buvo rodomas filmas „Nepakartojamas Baltijos kelias“, sakomos iškilmingos trijų ambasadorių kalbos. Baltijos kelio 30-mečio kartu su Lietuva, Latvija ir Estija Delyje paminėti susirinko užsienio šalių diplomatai, vietos Baltijos šalių bendruomenių atstovai, Javaharlal Nehru universiteto profesoriai ir studentai, artimiausi trijų ambasadų Indijoje bendraminčiai. Vedant dainininkei iš Lietuvos Giedrei Naruševičiūtei trimis kalbomis buvo atliktas Baltijos kelio „himnas“ – „Bunda jau Baltija“.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasados Delyje paminėjo Baltijos kelio 30-metį. LR URM

vaišintis paruoštus stalus, o Jolitos Vilimienės ir Vestos Steponavičiūtės kurtos dekoracijos akį malonino netikėtu išradingumu. Beje, į renginį rinkosi ne tik gyventantieji šioje apylinkėje, bet atvyko svečių ir iš Pasaulio lietuvių centro (PLC) – LB Lemonto apylinkės pirmininkė Violeta Valaitytė bei bendruomenės nariai: Nijolė Danielson, Paulina Liauba, Aidas Skruodys bei Birutė Kairienė.

Šventei prasidėjus bendrais pietumis bendruomenės valdybos pirmininkas Gintautas Steponavičius su dukrele Vesta, skambant lietuviškai muzikai, vaišino svečius lauko kepsninėje keptomis dešrelėmis, o Virginijai Cvirkienei kepant šakotį ties juo susispietė visas būrys svečių, vėliau gavusių galimybę ir patiems prisidėti prie šio tradicinio lietuviško skanėsto kepimo.

Renginio metu svečiai,

džiuginant puikiam orui, mėgavosi gera nuotaika ir lietuviškais patiekalais bei linksmai traukė dainas su armonikininku Ričardu Kairiu ir jo žmona Danute, o vaikai linksmai šėlo aplink keptamą šakotį. Vėliau visi triukšmingai įsijungė į Vestos Steponavičiūtės ir Žanetos Steponavičienės vedamus įvairius žaidimus – visų mėgstamą estafetę su klumpėmis bei virvės traukimo varžybas, o jau tradiciniu tapusiame vandens mūšyje, kuriame buvo mėtomasi vandens pripildytais balionais, dalyvavo ne tik vaikai, bet ir suaugusieji, kur pagrindinis mūšio tikslas vėl buvo pasiektas – neliko nė vieno sauso dalyvio. Pasibaigus renginiui jauki aplinka ir malonus bendravimas, parke skambant lietuviškai muzikai, šventės svečiams nelaido skirstytis namo iki pat sutemų.

Živilė Gurauskienė

Renginys susilaukė ir Indijos pagrindinės žiniasklaidos dėmesio.

1989 m. rugpjūčio 23 d. įvykusi taiki demonstracija, kurios metu daugiau nei 2 milijonai žmonių Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje susikibo rankomis sudarydami žmonių grandinę nuo Talino per Rygą iki Vilniaus, buvo svarbus žingsnis kelyje į Baltijos šalių nepriklausomybės atkūrimą.

„Simboliška, kad Baltijos kelio, taikios politinės demonstracijos, 30-metis minimas tais pačiais metais kaip Mahatma Gandžio, kuris buvo vienas iš taikaus protesto pradininkų, 150-osios gimimo metinės. Tikiu, kad kitą savaitę vyksiantis Indijos viceprezidento Venkaiah Naidu vizitas Baltijos šalyse dar labiau sutvirtins draugiškus ryšius tarp šalių“, - teigė Lietuvos Respublikos ambasadorius Indijoje Julius

Pranevičius.

Šie metai yra 27-tieji Lietuvos ir Indijos diplomatinio santykių metai po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Dvišaliai mainai tarp Lietuvos ir Indijos nuosekliai intensyvėja, ypač kultūros ir švietimo srityse. Abi šalys yra artimos savo vertybėmis bei lietuvių-sanskrito kalbų giminingumu. Didėjantis studentų iš Indijos srautas į Lietuvos aukštąsias mokyklas skatina tolesnio dvišalio bendradarbiavimo galimybes.

Daugėja Indijos turistų, užsukančių į Lietuvą ir Baltijos regioną, beieškant naujų kelių po Europą potyrių. Vis daugiau Indijos firmų, ypač iš IT ir automobilių pramonės sektorių, atranda patrauklią verslo Lietuvoje aplinką. Lietuvos eksportą į Indiją didžiąja dalimi sudaro žemės ūkio, medžio bei technikos produkcija. LR URM

Baltijos kelias, 1989 m. rugpjūčio 23 d.

G.Markevičiaus nuotr.

RUDENS DIVERTISMENTAS

Šių metų spalio 6 dieną, sekmadienį, 1 val. po pietų kviečiame visus į nepaprastai gražų koncertą Marquette Park bažnyčioje (6812 S. Washtenaw Ave, Chicago, IL 60629), kurį mums padovanos „Vilniaus arsenalo“ kamerinis ansamblis, o H.Radausko, J.Strielkūno, V.Mačernio, ir A.Nykos - Niliūno poeziją skaitys Andrius Bialobžeskis.

Susibūręs 1986 m., aktyvią koncertinę veiklą „VILNIAUS ARSENALO“ ansamblis pradėjo po metų, atidarius Taikomosios dailės muziejų. Čia ansamblio rengiami koncertai tapo tradiciniais, o jo pavadinimas buvo susietas su muziejaus patalpomis, kuriose XVI–XVII a. buvo laikomi ginklai. 1998 m. įrašė pirmą CD „Muzika Lietuvos dailės muziejaus galerijose“. Kolektyvas yra daugelio tęstinių projektų, klasikinės ir šiuolaikinės muzikos festivalių dalyvis. Tai – Pažaislio, „Medvėgalio“, Th. Manno festivaliai, „Muzikos ruduo“, „Marių klavyrai“, „Permainų muzika“, „Iš arti“, „Jauna muzika“, Reinsbergo naujosios muzikos festivalis Vokietijoje ir daugelis kitų. Ansamblis aktyviai koncertuoja ir yra surengęs per 1000 koncertų įvairiuose Lietuvos miestuose, Olandijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Latvijoje, Estijoje, Rusijoje. Dalyvavo Lietuvos nacionalinės televizijos ir radijo laidų įrašuose. Nuo 1998 m. „Vilniaus arsenalas“ įgyvendino nemažai kultūrinių projektų, skirtų muzikos ir kitų menų sąveikoms. Repertuare – kamerinė muzika nuo ankstyvojo baroko iki šiuolaikinių kompozicijų. Ansamblis inicijavo ir atliko daugiau kaip 90 lietuvių kompozitorių premjerų. Išleido 4 kompaktines plokšteles iš ciklo „Erdvės ir laiko atspindžiai“, skirto šiuolaikinei lietuvių kompozitorių kūrybai.

LAIMA ŠULSKUTĖ (fleita) yra vilnia kamerinio ansamblio „Vilniaus arsenalas“ įkūrėja, ji baigė Maskvos valstybinę

P. Čaikovskio konservatoriją. Laima aktyviai koncertuoja, Ji yra paruošusi daug klasikinės ir šiuolaikinės muzikos solo rečitalių. Kaip solistė ji koncertavo su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu, Lietuvos ir Šv. Kristoforo kameriniais orkestrais, grojo su Čiurlionio kvartetu, Vilniaus naujosios muzikos ansambliu. Su kamerinės muzikos koncertais lankėsi Prancūzijoje, Austrijoje, Lenkijoje, Olandijoje, Estijoje, Latvijoje. Dalyvavo šiuolaikinės muzikos festivaliuose Lietuvoje, Anglijoje, Belgijoje, Čekijoje, Ukrainoje. L.Šulskutė propaguoja šiuolaikinę lietuvių kompozitorių muziką ir yra daugelio kūrinių pirmoji atlikėja. Dėsto Vilniaus konservatorijoje, parengė nemažai fleitininkų, kurie groja įvairiuose orkestruose ir dirba pedagoginį darbą.

ROLANDAS ROMOSLAUSKAS (altas) yra taipogi vienas kamerinio ansamblio „Vilniaus arsenalas“ įkūrėjų, vadovas. Rolandas studijavo Maskvos valstybinėje P. Čaikovskio konservatorijoje, jis aktyviai koncertuoja ir yra parengęs daug įsimintinų solo programų. Kaip solistas, jis pasirodė su Lietuvos valstybiniu simfoniniu (LVSO), Šv. Kristoforo kameriniu orkestrais, dalyvavo tarptautiniuose kameriniuose festivaliuose Liuksemburge, Prancūzijoje, Vokietijoje, Lenkijoje. Grojo su Pasaulio filharmonijos orkestru Paryžiuje ir Reimse (2006), kamerinės muzikos festivalyje Ričmonde (2007, JAV), koncertavo Olandijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Estijoje ir kt. 2014 m. Vilniaus kongresų rūmuose su LVSO bei XXV tarptautiniame festivalyje „Kiev Music Fest“ su Ukrainos nacionalinės filharmonijos akademiniu simfoniniu orkestru Ukrainos nacionalinėje filharmonijoje atliko Z. Bružaitės Koncertą altui ir simfoniniam orkestrui „Pabudimas“, koncertavo festivalyje „Iš Arti“. 2019 m. Vilniaus kongresų rūmuose

su LVSO atliko G. Kuprevičiaus Koncertą altui ir simfoniniam orkestrui „Trys mano būsenos“. Atlikėjo repertuare – įvairi muzika nuo senųjų epochų autorių iki XX a. kompozitorių kūrinių. Ypatingą dėmesį skiria šiuolaikinei lietuvių muzikai, inicijavo 12 kūrinių altui ir fortepijonui, 2 koncertus altui ir orkestrui. R. Romoslauskas dirba LVSO, yra altų grupės koncertmeisteris.

SERGEJUS OKRUŠKO (forteipijonas) nuo 2000 m. yra kamerinio ansamblio „Vilniaus arsenalas“ narys. Studijavo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, Maskvos valstybinėje P. Čaikovskio konservatorijoje. Yra M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkurso laureatas (1978). Koncertuoja kaip solistas ir kamerinių ansamblių narys, gastroliavo Maskvoje, Sankt Peterburge, Odesoje, Armėnijoje, Vokietijoje, JAV. Dalyvavo įvairiuose klasikinės ir šiuolaikinės muzikos festivaliuose. Soliniame repertuare – įvairių epochų kompozitorių, šiuolaikiniai kūriniai. Juos atlikėjas skambina ir klavesinu. Aktyvus lietuvių kompozitorių kūrybos propaguotojas, dažnai pirmasis naujų kūrinių atlikėjas. Ypatingą dėmesį skiria kamerinei muzikai. Bendradarbiauja su Lietuvos kameriniais ansambliais, orkestrais, solistais bei instrumentininkais. LMTA fortepijono katedros profesorius.

ANDRIUS BIALOBŽESKIS (skaitovas) gimė 1967 m. Vilniuje, 1988- 1994 studijavo LMTA, profesorės D.Tamulevičiūtės kurse. Nuo 1989 m. dirbo teatre, kine ir televizijoje. Vaidino E.Nekrošiaus, O.Koršunovo, R.Tumino, G.Varno, C.Graužinio, I.Jonyno, J.Vaitkaus, A.Juškos ir kitų režisierių spektakliuose. 2000 m. apdovanotas Kultūros ministerijos specialiuoju diplomu už geriausią metų duetą, 2005 m. „Auksiniu scenos kryžiumi“ už Baptisto Minolos vaidmenį spektaklyje „Užsispyrėlės tramdymas“. Teatre sukūrė virš 70 vaidmenų. Kino fil-

IŠĖJOM RUGPJŪTĮ Į BALTIJOS KELIĄ

*Išėjom rugpjūtį į Baltijos kelią,
Pasipuošę žiedais, šypsenom.
Nuo grožio trispalvių pradžiugę, nustebę
Dangaus mums duotom valandom.*

*Žadėjom atgimti, keltis ir kelti
Visus iki Laisvės žvaigždės,
Skaudžiausio likimo nė vienas nevengti
Už Lietuvą, jeigu reikės.*

*Reikėjo. Aukojo ir liejosi gausiai
Nakties 13-osios lašai,
Stingdė širdis ne šaltis, o kruvinas Sausis
Ir mintis – gal nebus per mažai?*

*Mes ėjom toliau, tiktai dainos į giesmes pavirto,
Į maldas prie paminklų, prie skausmo gėlių,
Ne viena sengalvėlė prie kryžiaus palinko,
Prie Laisvės gynėjų, mylimiausių sūnų.*

.....
*Mes einam ir einam, tik gal laikas sustoti,
Atsigręžt ir pažvelgti atgal?
Gal per daug nuo kapų paliktųjų nutolom,
Ir pamiršome Lietuvą, gal?*

*Didvyriams nereikia iškilmingų minučių,
Nei kardelių žiedų raudonų,
Tik verti jų darbų, jų gyvenimų būkim,
Paaukotų Tėvynei širdžių.*

Leonas Milčius, 2019-08-21
Raudondvaris

2019 m. spalio 6 d. 1 val. p.p.
October 6, 2019, 1 p.m.

KONCERTAS

Rudens divertimentas
Autumn Divertiment

Šv. Mergelės
Marijos Gimimo
Bažnyčia
Chicago Nativity
Blessed Virgin
Mary Parish
6812 S. Washtenaw Ave
Chicago, IL 60629

koncertuoja:
Kamerinis ansamblis/Chamber Ensemble
„Vilniaus arsenalas“

Atlikėjai:
Laima Šulskutė (fleita/flute)
Rolandas Romoslauskas (altas/viola)
Sergejus Okruško (forteipijonas/piano)

Andrius Bialobžeskis
skaitys
V.Mačernio,
M.Martinaičio,
J.Strielkūno ir
H.Radausko
poeziją.

muose vaidino nuo 1984 m. ir yra suvaidinęs šešiolikoje kino juostų. Už Juozo vaidmenį K.Vildžiūno filme „Kai apkabinsiu tave“ Andrius yra apdovanotas Sidabrine gerve. A.Bialobžeskis yra daugelio TV serialų dalyvis bei laidų vedėjas. Jis - nuolatinis poezijos programų rengėjas ir skaitovas. Dirba - Vilniaus kolegijoje vyr. lektoriumi.

Spalio 6 dienos „Rudens divertimento“ koncerte skambės W.Z.Mozart, A.Kučinsko, T.Makačino ir A.Piazzolla

muzika. Muzika ir poezija, atitiksiančios rudens grožio spalvų melancholiją, vasaros atsisveikinimas, svajonių įgyvendinimo, užsibrėžtų tikslų materializacijos metas. Tad dar kartą kviečiame visus, muziką ir poeziją mylinčius, apsilankyti gražiojoje Marquette Park bažnyčioje, kur muzika skamba kaip niekur kitur, o lietuviškas žodis įgauna giliai į širdį besiskverbiančią prasmę.

Dainora Baliutavičienė, JAVLB Marquette Park apylinkės atstovė kultūros reikalams

KAM REIKIA GRENLANDIJOS?

Grenlandija (gren. *Kalaallit Nunaat*) – didžiausia pasaulio sala, Danijai priklausanti salų grupė Šiaurės Amerikoje. Apie 81 % salos padengta ledu. Ledynai suformavo raižytą krantą su daugybe fiordų ir pakrantės salų.

lt.wikipedia.org

Užsienio spaudoje – Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) siūlymas nusipirkti Grenlandiją ir kas įvyko, danams tą pasiūlymą atmetus. Ar jis tikrai buvo nerimtas, ar už jo slypėjo didelių valstybių interesai?

„Mandagiai” – rašė Danijos laikraštis „**Jyllands-Posten**”, – „nėra tas žodis, kuris apibūdintų būdą, kuriuo JAV prezidentas atšaukė savo valstybinį vizitą.

Pirmiausia jis save pasikvietė pats, paskui atėjo oficialus kvietimas iš Danijos. Tai, kad susitikimo pagrindinis klausimas turėjo būti Grenlandijos pirkimas, paaiškėjo tik tada, kai apie tai pranešė dienraštis „**Wall Street Journal**”.

Žinoma, Danijos vyriausybei jau anksčiau turėjo būti aišku, kad Grenlandija ir Arktis stovės labai aukštai susitikimo darbotvarkėje.

Iš ministrės pirmininkės Mette Frederiksen buvo

laukiama, kad ji kuo greičiau aplankys D. Trampą Baltuosiuose Rūmuose tam, kad aptartų saugumo ir geopolitinius iššūkius Arktyje.

Tai, jog JAV vyriausybė skiria laiko tam, kad ištirtų Grenlandijos nupirkimo galimybes, rodo, kokia svarbi ši tema yra”, – daro išvadą Orhuse leidžiamas laikraštis.

Amerikos dienraščio „**New York Times**” nuomone, „D. Trampo ketinimas pirkti Grenlandiją nieko neturi bendro su realia politika. Tai tik rodo jo neobliuotą ir įžeidų pasaulio supratimą, pagal kurį save valdančios teritorijos su 56 tūkstančiais gyventojų pirkimas tėra didelis nekilnojamojo turto sandoris.

Tai, kad Jungtinių Valstijų prezidentas šitaip akivaizdžiai demonstruoja savo ignoranciją ir priekabių pykčiu rizikuoja seno ir svarbaus sąjungininko draugyste, kelia baimę”, – rašo vienas įtakingiausių JAV laikraščių.

Slovakijos sostinės dienraščio „**Pravda**” požiūriu, „D. Trampas primena žvaigždes perkančio verslininko karikatūrą Antoine’o de Saint-Exupéry knygoje „Mažasis princas”.

Jis atšaukė savo vizitą Danijoje, nes Danijos premjerė jam davė suprasti, kad Grenlandija neparduodama.

Ne, tai ne balandžio pirmosios pokštas. Danijos premjerė paaiškino, kad Grenlandija pirmiausia priklauso ne Danijai, o jos gyventojams. Tam, kad šitą savaime suprantamą suprastų, D. Trampas dar nesubrendęs”, – rašė Bratislavos laikraštis.

Lenkijos sostinės dienraštis „**Rzeczpospolita**” pažymėjo, kad „D. Trampo elgesys neliks be konsekvencijų. Danai pradeda apsigalvoti, ar jie saugumo klausimais vis dar gali pasitikėti Jungtinėmis Amerikos Valstijomis.

Sukėlęs konfliktą su Danija D. Trampas daug rizikuoja, nes NATO gretose panašiai ištikimų sąjungininkų jis turi mažai”, – teigė Varšuvos laikraštis.

O Norvegijos sostinės dienraštis „**Aftenposten**” rašė, kad „pagunda išties didelė čia matyti tik dar vieną absurdišką prezidento užmojų, palydėtą nediplomatiško elgesio. Tačiau dalykas vertas rimtesnio dėmesio.

Danija yra glaudus Jungtinių Amerikos Valstijų sąjungininkas, ir kai Amerikos prezidentas šitaip įžeidžiai laikosi tos valstybės karalienės ir vyriausybės atžvilgiu, tai jau nebe juokai.

Ne tik Rusija, bet ir Kinija savo buvimą Arktyje sustiprina. Todėl suprantama, kad Jungtinės Amerikos Valstijos čia nori kurti subalansuotumą.

Bet tada jos neturėtų savo NATO partnerės Danijos

atžvilgiu elgtis kaip necivilizuotos storžievės”, – patarė Oslo laikraštis.

Šiaurės Vokietijos dienraštis „**Neue Osnabrücker**” pažymėjo, jog „kaip sėkmingas verslininkas D. Trampas turėtų žinoti, kad Grenlandija priklauso ne danams, o turi autonomiją.

Tačiau tokios detalės, žinoma, netelpa į trumpas žinutes, kuriomis D. Trampas pasauliui atima kvapą”, – rašė Osnabriuko laikraštis.

Vokietijos radijas „**Deutschlandfunk**” savo bendradarbio Thilo Kösslerio autoriniame komentare reiškė nuomonę, kad „chaosas yra Donaldo Trampo galios principas. Jo proveržis nupirkti Grenlandiją yra jo didybės ma-

nijos, jo imperinių lūkesčių, jo nepasotinamo ego simptomas.

Tai jo nacionalistinės ideologijos „Amerika pirma”, nepripažįstančios jokių nei politinių, nei moralinių ribų, sudėtinės dalys,”.

Vis dėlto, kaip internetiniame laikraštyje „**American Conservative**” priminė Douglas Bandow, Donaldas Trampas – ne pirmas amerikietis, siūlęs nusipirkti Grenlandiją.

Tą padarė ir „1867 m. anuometinis JAV valstybės sekretorius Williamas Sewardas, sutvarkęs Aliaskos įsigijimą. To paties 1946 m. siekė ir prezidento Harry’io Trumano vyriausybė. Abiem atvejais danai pasakė – ne”.

Mykolas Drunga, LRT

MO – TARP 10 LABIAUSIAI VERTŲ APLANKYTI MUZIEJŲ PASAULYJE

mo.lt

Italijos naujienų agentūra ANSA išrinko 10 šiuolaikinio meno muziejų pasaulyje, kuriuos verta aplankyti. Tarp vertų dėmesio – ir MO muziejus Vilniuje, rašoma pranešime spaudai.

Į sąrašą įtraukti muziejai, galerijos ar meno centrai, kurie, kaip teigiama straipsnyje, yra verti atradimo ir dėmesio. Tarp jų yra ir jau kurį laiką veikiantys muziejai, ir visiškai naujai duris lankytojams atvėrusios meno erdvės.

Be MO muziejaus, į sąrašą įtraukti tokie prestižiniai meno muziejai kaip Bilbao Guggenheimo, MAXXI Romoje, Amos Rex Helsinkyje, Louis Vuitton Paryžiuje, Saatchi galerija Londone, Kanazawos 21-ojo amžiaus moderniojo meno muziejus Japonijoje ir kt.

Kaip teigia Italijos naujienų agentūra, MO muziejus, suprojektuotas architekto Danielio Libeskindo ir atsiradęs dviejų Lietuvos mokslininkų Danguolės ir Viktoro Butkų iniciatyva, yra naujasis šiuolaikinio meno muziejus Vilniuje.

Muziejaus kolekcijoje daugiau nei 5 tūkst. modernaus ir šiuolaikinio meno kūrinių nuo 1960-ųjų iki šių dienų. MO muziejaus pastatas dera su bendra miesto architektūra,

o muziejaus terasos laiptai sujungia netoliese esančią judrią miesto gatvę su ramia MO muziejaus terasa.

„Džiaugiamės šiuo įvertinimu ir MO muziejaus įrašymu į solidžią pasaulį garsių muziejų draugiją. Tai įrodo, kad judame teisinga kryptimi, o naujos meno erdvės atsiradimas Vilniuje yra vertingas tiek vilniečiams, tiek miesto svečiams ar atvykstantiems turistams”, – teigia MO muziejaus direktorė Milda Ivanauskienė.

MO muziejus, kurio pastatą suprojektavo pasaulyje garsus architektas D. Libeskindas, duris atvėrė 2018-ųjų spalį. Iki atidarymo MO muziejus beveik dešimtmetį veikė kaip muziejus be sienų. Kolekciją sudaro Lietuvos dailės aukso fondas nuo 20 amžiaus 6-ojo dešimtmečio iki šių dienų. Per pirmąjį muziejaus veiklos pusmetį jame apsilankė apie 150 tūkst. lankytojų.

MO muziejus – gero laisvalaikio vieta, pasakojanti istorijas apie mus. Čia užsukti kviečia parodos, kinas, edukaciniai užsiėmimai, koncertai ir kiti renginiai, skirti įvairioms amžiaus grupėms. Vienas iš MO tikslų yra burti aktyvią bendruomenę – MODernistus – kurie palaiko MO idėją ir padeda kurti naująjį muziejų drauge.

LRT

KAUNO TADO IVANAUSKO ZOOLOGIJOS MUZIEJUI – 100

Š.m. liepos 15 d. Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejus minėjo savo veiklos šimtmetį. Vidudienį jame vyko šiai sukakčiai skirtas renginys.

Muziejaus pradžia laikoma 1919 m. liepos 15-oji, kai prof. Tadas Ivanauskas Kaune įkūrė Gamtos tyrimo stotį. Joje, be paties Tado Ivanausko, dar dirbo taksidermistai Feliksas Jomantas. Jų abiejų darytas šimtametes paukščių, žinduolių iškamšas galima pamatyti šimtmečiui skirtoje parodoje.

Be parodos, supažindinančios su šimtamečiais eksponatais ir paukščių žiedavimo Lietuvoje pradžia, atidarytos dar trys naujos parodos. Skirtoji taksidermijos raidai Lietuvoje demonstruoja įvai-

rius gyvūnų iškamšų gamybos metodus – nuo XX a. pradžios iki šiuolaikinių technologijų. Rodomi ir pasauliniuose konkursuose apdovanoti šalies taksidermistų darbai. Parodoje „Baltijos gintaro inkluzai” galima pamatyti privačių kolekcininkų paruoštą inkluzinių gintarų kolekciją. Dailininko, biologo doc. Kęstučio Žuko pastelių ir piešinių paroda yra skirta gyvūnams.

Muziejaus istorija neatskiriama nuo jį įkūrusio prof. Tado Ivanausko. Jis buvo ir vienas iš Lietuvos universiteto Kaune įkūrimo iniciatorių. Tad 1922 m. muziejus perėjo universiteto žinion, gavo didesnes patalpas. Čia buvo sutelkti visi Lietuvos faunos

tyrimai. Užmegzti ryšiai su 18 Europos šalių aukštosiomis mokyklomis, gamtos tyrimo stotimis, zoologijos muziejais ir sodais, keičiamasi eksponatais. Muziejų gerokai praturtino atogrąžų faunos rinkiniai, surinkti 1931 m. per žymiausią jo istorijoje surengtą trijų mėnesių ekspediciją į Braziliją. Ją organizavo prof. T. Ivanauskas, kurio vardas muziejui suteiktas 1970-aisiais.

Pernai rekonstruota ekspozicija, užimanti 2 658 kv. metrų. Jos salėse dabar rodoma apie 15 tūkst. eksponatų, o iš viso moksliniuose rinkiniuose saugoma apie 300 tūkst. eksponatų. Per metus muziejų aplanko 50-60 tūkst. žmonių.

LRT

RENGINIŲ KALENDORIUS

Rugsėjo 15 d., sekmadienį nuo 11:30 val. r. iki 4:00 val. po p. vyks „Korp! Giedros” narių **MENO PARODA** - Lietuvių namų viršutinėje salėje. Bus eksponuojami įvairūs dailės kūriniai. Veiks keltuvas, skirtas pasikelti į antrą aukštą. Maloniai kviečiame dalyvauti įdomioje parodoje.

ŽMONIŲ VERGOVĖ DAR NĖRA UŽVERSTAS ISTORIJS PUSLAPIS

„Visi esame sukurti pagal Dievo paveikslą ir panašumą, esame vienodai orūs. Sustabdykime vergovę!” – rašo popiežius Pranciškus rugpjūčio 23 d., penktadienio žinutėje socialiniame Twitter tinkle, primindamas rugpjūčio 23-ąją minimą Tarptautinę prekybos vergais ir jos panaikinimo atminimo dieną.

Šia diena yra paminimas gėdingas žmonių pirkimo ir pardavimo tarsi jie būtų daiktai reiškinys praėjusiais amžiais, viena iš pagrindinių jo istorinių formų buvo transatlantinė prekybos vergais sistema. Šios dienos minėjimas rugpjūtį yra susietas su 1791 metų rugpjūčio 22–23 dieną prancūzams priklausiusioje Saint Domingue saloje, kurią šiuo metu dalijasi Haitis ir Dominikos respublika, vykusiu vergų sukilimu. Nors visiško vergovės atsisakymo ir teisinio pasmerkimo reikėjo palaukti, tai buvo prekybos vergais sistemos byrėjimo pradžia. Manoma, kad iš Afrikos buvo išgabenta daugiau nei 12 milijonų asmenų – vyrų, moterų ir vaikų. Baisiomis kelionės sąlygomis daugybė jų žuvo, o pasiekusieji krantą buvo įvairiai išnaudojami.

Vienas iš transatlantinės vergovės išskirtinių bruožų buvo rasizmas. Asmenų pa-

vergimo reiškinys, ypač tarpusavio karuose, bet taip pat dėl kitų motyvų, kaip antai skolų, yra gerai žinomas istorijoje ir geografiškai paplitęs reiškinys. Tačiau jis nebuvo pabrėžtinai rasistinis – laisvas žmogus galėjo tapti vergu, o po to vėl tapti laisvu, išskirti visuomenėje, kaip liudija Romos imperijos istorija, didelė dalimi sukurta vergų darbu. Imperatoriaus Diokleciano tėvas buvo išlaisvintas vergas. Kai kurie filosofai ir juristai argumentavo, jog buvimas vergu arba šeimininku yra natūralios tvarkos dalis. Tačiau ne dėl priklausomybės tam tikrai rasei arba tautai, bet dėl to, kad dalis žmonių nesugeba patys savęs ir savo gyvenimo valdyti, o dalis sugeba. Tuo tarpu transatlantinę vergų prekybą pradėjo lydėti įsitikinimas, jog visi juodaodžiai yra „mažiau žmonės”. Vergo būklė tapo paveldima gimstant ir išlikdavo iki mirties.

Prekybos vergais pabaigą lėmė tiek jų pačių kova už išsilaikymą, tiek didėjantis moralinis ir teisinis sąmoningumas, jog vergovė savaime yra smerktina. Tokį sąmoningumą žadino ir už vergovės panaikinimą kovojo daug krikščionių, priklausančių įvairioms konfesijoms, tačiau ir jiems istoriškai reikėjo laiko tam suprasti.

JUOZO TUMO-VAIŽGANTO BIUSTUI KARO MUZIEJAUS SODELYJE NEATSIRADO VIETOS

Minint Vaižganto metus, grupė kauniečių siūlė rašytojo atminimą įamžinti Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje – čia pastatyti jo biustą. Tačiau Kauno savivaldybė nusprendė, kad panteone šalia kitų valstybės kūrėjų Vaižganto biusto nebus, o paminklą jam statys prie Vytauto bažnyčios.

Dar tarpukariu čia, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje, pradėtas įamžinti nusipelnusių asmenybių – Jono Basanavičiaus, Simono Daukanto, Vinco Kudirkos ir kitų – atminimas.

Kelių draugijų vadovai Kauno savivaldybei pernai pasiūlė pastatyti ir rašytojo, visuomenės veikėjo, kunigo Juozo Tumo Vaižganto biustą. Esą ir vietos yra – galėtų stovėti tarp jaunystės bendražiogių – Maironio ir Petro Vileišio. Biustui pradėtos rinkti lėšos.

„Jis buvo laikomas tuometinės prieškario Lietuvos taikdarys ir tiesiog savotiškai prisidėjo prie mūsų nepri-

klausomybės stiprinimo kaip kūrėjas. Šis sodelis yra lyg atspindys mūsų prieškario titanų, ant kurių pečių gulė valstybės pamatai”, – sako Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centro direktorius Valdas Kubilius.

„Prieškaryje ir Vaižganto buvo sugalvota akcija čia pastatyti kultūros muziejų. Tai jo misija buvo tokia kilni, kad kuo daugiau dėmesio skirti kultūrai”, – tvirtina Dalia Poškienė, XXVII knygos mėgėjų draugijos pirmininkė.

Tačiau Kauno savivaldybės komisija nusprendė, kad Vaižganto biusto Karo muziejaus sodelyje bent jau artimiausiais metais nebus.

Šioje bažnyčioje Vaižgantas kunigavo daugiau kaip dešimtmetį, prie jos palaidotas, netoli įrengtas memorialinis butas–muziejus.

Valdininkai sako, rašytojo atminimo ženklų Kaune užtenka.

„Daug buvo nusipelnusių tautai, jos valstybės kūrimui veikėjų, signatarų ir lito kūrė-

Apaštalas Paulius, rašydamas Filemonui, užtardamas nuo šio pabėgusį ir krikščionimi tapusį vergą Onesimą, pažymi – „galbūt jis tam ir buvo laikinai atskirtas nuo tavęs, kad galėtum jį turėti amžinai jau ne kaip vergą, o daugiau – kaip mylimą brolį. Jis ypač brolis man, o juo labiau tau, ir kaip žmogus, ir kaip Viešpaties tikintysis” (Fil 1, 15–16). Ir nors geriau būti laisvam (žr. 1 Kor 7, 21), Paulius radikaliai nepasisakė prieš patį vergovės egzistavimą. Ne todėl, kad jį užtartų, o todėl, kad jo akyse tikėjimas ir krikščioniška meilė pranoksta tiek vergo, tiek laisvojo statusą: visi yra Kristaus. Panašiai tvirtino daug istorinių autoritetų.

Pavergimo pateisinimas, ypač karo sąlygomis, susitakymas su juo kaip su natūralia ar faktine tvarka išsilaikė

per amžius. Šiuo požiūriu iškalbingos yra dvi popiežiaus Mikalojaus V bulės, 1452 ir 1454 metų, adresuotos Portugalijos karaliui, autorizuojančios jo planus šiaurės Afrikoje ir jiems pritariančios. Bulėse nurodoma, kad ne vien (musulmonų) saracėnų, pagonių ir priešų teritorijos bei turtas taps portugalų nuosavybe, bet ir jie patys. Kita vertus, lygiagrečiai egzistavo ir kita srovė, kuri vergovę stengėsi riboti ir drausti. To įrodymų atrasime Londono susirinkimo 1102 metais nutarimuose, garsaus viduramžių teologo Tomo Akviniečio tvirtinime, jog vergovė nėra natūrali, tačiau pačių žmonių sukurta tvarka, popiežiaus Eugenijaus IV 1434 ir 1435 metų nurodymuose dėl Kanarų salų gyventojų, kuriuos ketino pavergti užkariautojai ispanai. Popiežiaus Aleksandro VI 1497 metų bulėje portugalams apie šiaurės Afrikos gyventojus nebekalbama kaip apie tuos, kuriuos reikia tiesiog pavergti.

Lemiamas katalikų Bažnyčios mokymui šiuo periodu buvo Amerikos žemynų atradimas ir jos pirmykščių gyventojų orumo ir statuso apmąstymas, kurio vienas iš rezultatų buvo 1537 metų popiežiaus Pauliaus II enciklika, vienareikšmiškai draudžianti ispanams užkariautojams indėnų pavergimą ir jų gėrybių savinimąsi. Tiesa, dėl stipraus ispanų karaliaus spaudimo

„DIRVAI” AUKOJO:

A.Gamziukas, Snyder, NY.....	100
J.Petronis, Los Angeles, CA.....	100
B.Mikaliauskas, St. Petersburg, CA.....	25
A.Baliunas, Cleveland, OH.....	15

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

jų, ir žemės reformos vykdytojų. Labai sunku pamatuoti, kurio nuopelnai yra didesni ir svaresni”, – tikina Saulius Rimas, Kauno savivaldybės Kultūros paveldo skyriaus vedėjas.

Bronzinis paminklas, kuriame įamžintas Vaižgantas ir jo šunelis Kaukas, Vytauto bažnyčios šventoriuje bus atidengtas rugsėjį, minint 150-ąsias jo gimimo metines.

Jūratė Anilionytė, LRT.lt

Paminklas vergovės aukoms Gambijoje.

VENGRIJOJE HENRIKAS ŽUSTAUTAS TAPO PASAULIO ČEMPIONU

Kanojininkas Henrikas Žustautas.

Organizatorių nuotr.

tas, kuriame pirmąjį medalį Lietuvai iškovojo Henrikas Žustautas. Pastarasis triumfavo vyrų vienviečių kanojų 200 m rungties A finale ir tapo pasaulio čempionu.

Mūsų tautietis pirmavo visos distancijos metu ir finišavo pirmas. Jo laikas – 39,36 sek.

Sidabro medalį gavo 2018-ųjų pasaulio čempionas baltarusis Artiomus Kozyris, rungtį įveikęs per 40,08 sek.

Ant paskutinio garbės pakylės laiptelio lipo gruzinas Zaza Nadiradze – 40,24 sek.

Lietuvį pasveikino Lietuvos Respublikos prezidentas Gitanas Nausėda.

„Nuoširdžiai sveikinu ir džiaugiuosi, kad Jūsų atkaklus darbas ir užsispyrimas siekiant tikslo šiandien džiugina visą Lietuvą ir yra įkvėpimas daugybei jaunų žmonių,“ – rašoma Lietuvos vadovo sveikinime.

Pasaulio čempionu tapusį H. Žustautą pasveikino ir premjeras S. Skvernelis.

„Nuoširdžiai sveikinu Henriką Žustautą, aukso medaliu vainikavusį lietuvių pasirodymą pasaulio baidarių ir kanojų čempionate. Linkiu, kad šis sunkaus darbo rezultatas taptų įkvėpimu ir ateities pergalėms, kurio-
mis džiaugsis visi Lietuvos žmonės. Ačiū už suteiktas geriausias emocijas ir pasididžiavimo jausmą,“ – sakoma premjero sveikinime.

H. Žustautas šioje rungtyje yra tapęs dukart pasaulio jaunimo, po kartą Europos žaidynių ir Europos čempionu. 2018-aisiais pasaulio čempionate jis laimėjo bronzą, o 2016 m. dalyvavo Rio de Žaneiro olimpiadoje.

Deja, ši rungtis buvo išbraukta iš 2020 m. Tokijo olimpiados programos.

LRT, ELTA

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

2 YR IRA 2.75%

3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org

www.clcu.org

Rugpjūčio 25 d. Vengrijoje baigėsi pasaulio baidarių ir kanojų irklavimo čempiona-

DVIRATININKEI SIMONAI KRUPECKAITEI – SIDABRO MEDALIS

Rugpjūčio 24 d., šeštadienį Japonijoje finišavo „Japan Track Cup II“ dviračių treko varžybos. Jose sidabro medalį iškovojo garsiausia Lietuvos dviratininkė Simona Krupeckaitė.

Lietuvaitė moterų sprinto ketvirtfinalyje nukovė pasaulio vicečempionę Stephanie Morton.

Pusfinalyje lietuvaitė neturėjo bėdų su brite Katy Marchant ir tik finale nusileido pasaulio sprinto čempionei Wai Sze Lee.

Miglė Marozaitė šioje rungtyje užėmė 10-ąją vietą.

Keirino rungtyje abi dviratininkės liko be medalių. S. Krupeckaitė liko aštunta, M. Marozaitė – vėl dešimta.

Vyrų sprinto rungtyje

Dviratininkė Simona Krupeckaitė.

K. Štreimikio/LTOK nuotr.

Vasilijus Lendelis liko 16-as, o Svajūnas Jonauskas – 22-as. Keiringo rungtyje jie dalijosi 23-26 pozicijomis su dar dviem varžovais.

Moterų omniume Olivija Baleišytė užėmė 11-ąją vietą, o Viktorija Šumskytė – 22-ąją. Medisono rungtyje jos buvo septintos.

LRT

RIČARDO BERANKIO PERGALĖ VANKUVERYJE

Lietuvos tenisininkas Ričardas Berankis rugpjūčio 25 d. triumfavo Vankuveryje pasibaigusiame Teniso profesionalų asociacijos (ATP) „Challenger“ serijos turnyre „Odlum Brown Van Open“.

Finale lietuvis per 2 val. 3 min. 6:3, 5:7, 6:4 nugalėjo 30-metį Taivano atstovą Jasoną Jungą (129-oji pasaulio raketė).

29-erių metų R. Berankis, kuris pasaulio reitinge yra 76-as, šiame mače atliko keturis neatremiamus padavimus, o jo varžovas - šešis. Abu tenisininkai padarė po dvi dvigubas klaidas.

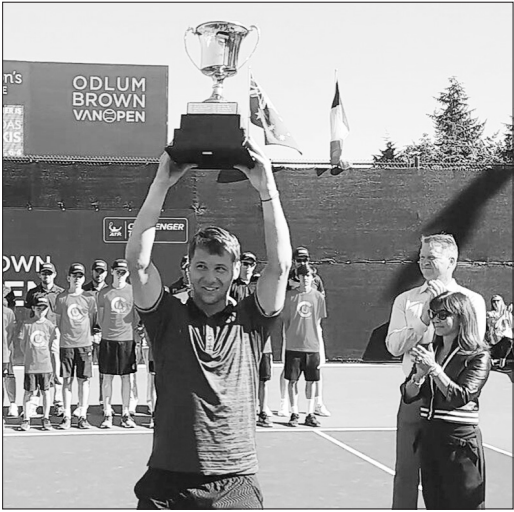
„Šis mačas nebuvo taip kontroliuojamas kaip ankstesni. Antrajame rate ir pusfinalyje nuo pirmojo taško jaučiau, kad

kontroliuoju susitikimus. Finale pirmas setas buvo kontroliuojamas, bet antrasis bus nekoks, todėl ir pralaimėjau, – kalbėjo R. Berankis. – Turėjau viską atiduoti aikštėje, kad laimėčiau finalą. Tai buvo tikrai sunkus mačas. Jasonas žaidė iš tiesų puikiai“.

Su J. Jungu mūsiškis susitiko antrą kartą. 2014 metais „Challenger“ turnyre Japonijoje taip pat pergalė šventė lietuvis – 7:5, 2:6, 6:1.

Tai buvo jau 13-asis R. Berankio laimėtas „Challenger“ serijos vienetų turnyras karjeroje ir ketvirtas – šiame.

Už pergalę turnyre Lietuvos tenisininkui atiteko 100 ATP

Tenisininkas Ričardas Berankis. Stop kadras

reitingo taškų ir 14,4 tūkst. JAV dolerių čekis. J. Jungas turėjo tenkintis 60 ATP reitingo taškų ir 8480 JAV dolerių premija.

Turnyro prizų fondą sudaro 108,32 tūkst. JAV dolerių.

Atnaujintame ATP tenisininkų reitinge po pergalės Vankuveryje R. Berankis turėtų šoktelėti iki 70-osios vietos.

Dominykas Genevičius, ELTA